

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ
ΡΩΜΗ
Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
& ΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ
ΕΛΛΑΔΟΣ - ΙΤΑΛΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΈΚΘΕΣΗ
έτους 2010

Ιούλιος 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
A. ΙΤΑΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.....	2
1. Γενικά Στοιχεία.....	2
2. Εξέλιξη Βασικών Οικονομικών Μεγεθών.....	3
3. Χρηματιστηριακές Εξελίξεις.....	5
4. Θέματα Ιταλικής Οικονομίας.....	6
Ενίσχυση της Οικονομίας περιορισμός των ελλειμμάτων.....	6
Μεταφορές, Πανευρωπαϊκά δίκτυα 5 και 8/ Θαλάσσιοι διάδρομοι.....	6
Ενέργεια.....	6
B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΙΤΑΛΙΑΣ.....	11
1. Εμπορικό Ισοζύγιο.....	11
2. Κυριότεροι Εταίροι.....	15
Γ. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ.....	17
ΕΛΛΑΔΟΣ – ΙΤΑΛΙΑΣ.....	17
1. Διμερές Εμπόριο.....	17
2. Τουρισμός.....	31
3. Διμερής Συνεργασία.....	32
Ενέργεια.....	32
Πανευρωπαϊκά Δίκτυα.....	34
Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διασυννοριακής Συνεργασίας Ελλάδος- Ιταλίας.....	34
Forum Επιμελητηρίων Αδριατικής & Ιονίου.....	35
Πρωτοβουλία Αδριατικής & Ιονίου.....	35
Λοιπές Συνεργασίες.....	36
4. Επενδύσεις.....	37
Ιταλικές Επενδύσεις στην Ελλάδα.....	37
Ελληνικές Επενδύσεις στην Ιταλία.....	38
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ.....	41
Δ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΈΛΛΗΝΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ.....	42
Μέτρα για την Προώθηση Εξαγωγών & Επενδύσεων.....	42
Μέτρα Ενίσχυσης Εξαγωγικών Φορέων.....	43
Ειδικά Μέτρα Ενίσχυσης Εξαγωγικών Επιχειρήσεων.....	43
Θεσμικό Πλαίσιο.....	43
Φορολογία.....	44
Όροι Πληρωμής Εμπορευμάτων (Συνήθειες Πρακτικές).....	44
Τοπικοί Εμπορικοί Αντιπρόσωποι.....	45
Θέματα Τυποποίησης Προϊόντων.....	46
Εμπορικά Σήματα / Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας.....	46
Απαραίτητα Συνοδευτικά Έγγραφα Εμπορευμάτων.....	47
Επενδύσεις – Ίδρυση Επιχειρήσεων.....	47
Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.....	47
Διαφήμιση.....	48
Χρήσιμες Διευθύνσεις.....	48
Χρήσιμες Πληροφορίες.....	49
Σημαντικότεροι Επιχειρηματικοί Φορείς.....	50
Κυριότερα Επιμελητήρια στην Ιταλία.....	50
Κυριότεροι Οργανισμοί.....	51
Κυριότεροι Επιχειρηματικοί Φορείς.....	52

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διεθνής οικονομική κρίση είχε σημαντικές επιπτώσεις στην ιταλική οικονομία και στην εξέλιξη των βασικών οικονομικών της μεγεθών για το 2009. Από το 2010 η ιταλική οικονομία μπήκε σταδιακά σε τροχιά ανάπτυξης, το ιταλικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,3%, το δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του Α.Ε.Π., ανήλθε στο 119%, από 115,8% το 2009, ενώ αυξητικές τάσεις θα ακολουθήσουν και το 2011. Ταυτόχρονα, το δημοσιονομικό έλλειμμα ως προς το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 0,8% και ανήλθε στο 4,6%, από 5,4% του προηγούμενου έτους.

Στα σημαντικά οικονομικά θέματα για το 2010 σημειώνουμε τα μέτρα της ιταλικής κυβέρνησης για την ενίσχυση της ζήτησης που είχαν ως απώτερο στόχο, μέσω και της στήριξης της παραγωγής, την επίτευξη ρυθμού ανάπτυξης της ιταλικής οικονομίας, της τάξεως του 1% με 1,2% για το 2010, καθώς και την υπογραφή Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ των Λιμένων Βορείου Αδριατικής (Λιμένων Ραβέννας, Βενετίας, Τεργέστης και Κόπερ) που αποκαλούνται εφεξής North Adriatic Ports Association – NAPA).

Στον ενεργειακό τομέα σημειώνεται η νομοθετική ρύθμιση με την οποία ανοίγει ο δρόμος για την εγκατάσταση, την κατασκευή και τη λειτουργία μονάδων πυρηνικής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Στο διμερές εμπόριο, παρά την πτώση κατά 10,81%, του όγκου των εμπορικών συναλλαγών για το 2010, η Ιταλία παραμένει ο δεύτερος προορισμός των ελληνικών προϊόντων όπου κατευθύνεται το 10,81% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών, με το εμπορικό έλλειμμα να διαμορφώνεται σε 2,955 δισ. ευρώ έναντι 3,843 δισ. το 2009 και ο δείκτης εξαγωγών προς εισαγωγές βελτιώθηκε οριακά και διαμορφώθηκε στο 0,37, από 0,29 το προηγούμενο έτος. Αναφορικά με τον τομέα του τουρισμού, για το 2010, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας Ιταλίας, σημειώθηκε αύξηση της τουριστικής κίνησης προς τη χώρα μας κατά 13,48% (1.540.000 επισκέπτες έναντι 1.357.000 το 2009).

Τέλος, στη συνεργασία για την Πρωτοβουλία Αδριατικής και Ιονίου, υπεγράφησαν πρωτόκολλα συνεργασίας, μεταξύ των κρατών μελών, για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και την αγροτική ανάπτυξη ενώ από τις αρχές του 2010 συμφωνήθηκε να προχωρήσει η συνεργασία για τη δημιουργία «Μάκρο-περιφέρειας» για τις χώρες της Πρωτοβουλίας, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακολουθώντας τα αντίστοιχα παραδείγματα των χωρών της Βαλτικής και του Δούναβη.

Α. ΙΤΑΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

1. Γενικά Στοιχεία

Η Ιταλία διαθέτει μια πολύ διαφοροποιημένη βιομηχανοποιημένη οικονομία, η οποία κατατάσσεται 7^η σε παγκόσμιο επίπεδο και 4^η σε επίπεδο Ε.Ε. Η βιομηχανική παραγωγή της χώρας επικεντρώνεται στο Βορρά, στην περιοχή που εκτείνεται μεταξύ Τορίνου - Μιλάνου - Βενετίας, και αποτελεί μια από τις πιο ευημερούσες περιοχές της Ευρώπης, συμβάλλοντας στο 50% του εθνικού εισοδήματος, αντιθέτως, ο Νότος της Ιταλίας, είναι λιγότερο ανεπτυγμένος.

Όπως και στις άλλες βιομηχανοποιημένες χώρες, ο ρόλος του τομέα των υπηρεσιών διευρύνεται συνεχώς, παρόλα αυτά η Ιταλία διατηρεί τη μεγαλύτερη αναλογία θέσεων εργασίας στη βιομηχανία μεταξύ των χωρών της ομάδας G7.

Στον παρακάτω πίνακα δίνονται ορισμένα βασικά στοιχεία για την Ιταλία.

Έκταση	301.336 τ.χλμ.
Πληθυσμός	60.340.328 (01.01.2010)
Κυριότερα αστικά κέντρα	Ρώμη (2,8 εκ. κάτοικοι), Μιλάνο (1,3 εκ. κάτοικοι), Νεάπολη (973 χιλ. κάτοικοι), Τορίνο (908 χιλ. κάτοικοι), Παλέρμο (663 χιλ. κάτοικοι) [εκτιμ. 2008]
Πολίτευμα	Κοινοβουλευτική Δημοκρατία
Διοικητική Διάρθρωση	Η χώρα διαιρείται σε 20 περιφέρειες, 5 από τις οποίες (Σικελία, Σαρδηνία, Τρεντίνο - Άνω Αδίγη, Φριούλι-Βενέτσια-Τζούλια και Κοιλάδα Αόστης) απολαύουν ειδικού διοικητικού καθεστώτος
Νομοθετικά Σώματα - Εκλογικό σύστημα	Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκλέγεται από το Κοινοβούλιο για 7 χρόνια Το Κοινοβούλιο αποτελείται από δύο Σώματα (α) τη Βουλή των Αντιπροσώπων (Camera dei Deputati) με 630 μέλη και (β) τη Γερουσία (Senato) με 315 μέλη Υπάρχουν, επί πλέον, 7 ισόβιοι γερουσιαστές Τα δύο νομοθετικά Σώματα εκλέγονται κάθε 5 χρόνια
Πρόεδρος Δημοκρατίας	κ. Giorgio Napolitano
Πρωθυπουργός	κ. Silvio Berlusconi
Πρόεδρος Γερουσίας	κ. Giuseppe Schifani
Πρόεδρος Βουλής	κ. Gianfranco Fini

2. Εξέλιξη Βασικών Οικονομικών Μεγεθών

Το 2010 η ιταλική οικονομία επέστρεψε σε ρυθμούς ανάπτυξης, αρκετά συγκρατημένους, της τάξεως του 1,3%, παραπλήσιους με το μέσο όρο της δεκαετίας πριν την ύφεση, επιβεβαιώνοντας με αυτό τον τρόπο την επιβράδυνση της ιταλικής οικονομίας, σε σχέση με το σύνολο της ευρύτερης περιοχής. Από την έναρξη της φάσης της ανόδου του οικονομικού κύκλου, το καλοκαίρι του 2009, το Α.Ε.Π. ανέκτησε μόνο δύο από τις επτά ποσοστιαίες μονάδες που απώλεσε κατά τη διάρκεια της διεθνούς κρίσης. Η ανάπτυξη της ιταλικής οικονομίας θεωρείται ότι υπήρξε ανάλογη αυτής των άλλων ευρωπαϊκών χωρών, όπως αυτής του Ηνωμένου Βασιλείου και σχετικά χαμηλότερη αυτής της Γαλλίας. Για την τριετία 2010-2014, η αύξηση του Α.Ε.Π. υπολογίζεται, κατά μέσο όρο, ότι θα ανέλθει στο 1,5%.

Η επέκταση της οικονομικής δραστηριότητας ωθήθηκε κυρίως από τις εξαγωγές, που ανέκαψαν χάρη στη δυναμική ανάκαμψη του παγκόσμιου εμπορίου, με μικρότερη ένταση, όμως, σε σχέση με τους κύριους ευρωπαίους ανταγωνιστές της Ιταλίας και πιο συγκεκριμένα τη Γερμανία. Συγκεκριμένα, οι ιταλικές εξαγωγές αυξήθηκαν, σε τιμές αγοράς, κατά 15,8%, ενώ οι ιταλικές εισαγωγές κατά 23,4%.

Η Ιταλία είναι χώρα με υψηλό δημόσιο χρέος. Συγκεκριμένα, για το 2010 το ιταλικό δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του Α.Ε.Π., ανήλθε στο 119%, από 115,8% το 2009 και 105,8% το 2008. Σε απόλυτες τιμές το δημόσιο χρέος της Ιταλίας για το έτος 2010 ήταν 1.843 δισ. ευρώ. Το δημοσιονομικό έλλειμμα ως προς το ΑΕΠ μειώθηκε κατά 0,8% και ανήλθε στο 4,6%, από 5,4% του προηγούμενου έτους, με το δημόσιο δανεισμό να έχει αυξηθεί κατά τα 71,2 δισ. ευρώ.

Οι ακαθάριστες επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξήθηκαν κατά 2,5%. Η αύξηση αντικατοπτρίζει την ενίσχυση στην αγορά των κεφαλαιουχικών αγαθών (μηχανήματα, εξοπλισμός, μέσα μεταφοράς κατά 9,6%), η οποία, εν μέρει, αντισταθμίστηκε από την πτώση στον κλάδο των κατασκευών (-3,7%).

Ο πληθωρισμός παρέμεινε σε χαμηλά επίπεδα σε όλη τη διάρκεια του 2010, αυξανόμενος μόνο κατά το δεύτερο μισό του έτους, ως επακόλουθο της αύξησης των χρηματιστηριακών τιμών των πρώτων υλών. Όσον αφορά τον εναρμονισμένο δείκτη τιμών καταναλωτή, για το έτος 2010, αυτός αυξήθηκε κατά 1,6% σε σχέση με το 2009.

Η ανεργία, για το 2010, ανήλθε στο 8,4%, αυξημένη κατά 0,7% σε σχέση με το 2009 και αφορούσε κυρίως στο βιομηχανικό κλάδο. Παρόλα αυτά, το ποσοστό ανεργίας στην Ιταλία παραμένει χαμηλότερο από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο (9,6%). Επισημαίνεται ότι, όσον αφορά την ανδρική ανεργία αυτή αυξήθηκε κατά 0,8%, ενώ η γυναικεία ανεργία κατά 0,4% σε σχέση με το 2009, ενώ το ύψος της ανεργίας των νέων (15-24 ετών) διαμορφώθηκε, για την ίδια χρονική περίοδο, στο 27,8%, αυξημένη κατά 2,4%.

Στην Ιταλία απασχολείται το 56,9% του συνολικού πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών, παραμένουν όμως σημαντικές διαφορές μεταξύ των φύλων: όσον αφορά τη γυναικεία απασχόληση, αυτή αποτελεί το 46,1%, ενώ η ανδρική ανήλθε στο 67,7%. Για το έτος 2010, η αρνητική διεθνής οικονομική συγκυρία επηρέασε την αγορά εργασίας, αποτέλεσμα της οποίας ήταν η μείωση της απασχόλησης κατά 0,7% (-153.000 εργαζόμενοι).

Σημειώνεται ότι στην Ιταλία αισθητές είναι οι περιφερειακές ανισότητες και ειδικότερα η οικονομική υστέρηση των Περιφερειών της Νοτίου Ιταλίας με την υπόλοιπη χώρα. Στη χώρα δεν

υπάρχει σύγκλιση στην περιφερειακή ανάπτυξη, τα στοιχεία της περιόδου 2000-2009 δείχνουν ότι το χάσμα ανάπτυξης μεταξύ Κέντρου-Βορρά και Νότου διατηρείται, χωρίς να μειωθεί η απόσταση μεταξύ των περιοχών σε υστέρηση και των πιο πλούσιων. Το υψηλότερο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π., για το 2009, κατέχουν η Αυτόνομη περιοχή του Μπολτζάνο (πάνω από 27.000 ευρώ ανά κάτοικο), η Κοιλιάδα της Αόστης (26.756 ευρώ ανά κάτοικο) και η Λομβαρδία (25.251 ευρώ ανά κάτοικο), ακολουθούμενες από την Εμίλια-Ρωμάνια και το Τρέντο (πάνω από 24.000 ευρώ ανά κάτοικο). Οι περιοχές με το χαμηλότερο κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. είναι η Καμπανία και η Καλαβρία (12.776 και 13.179 ευρώ ανά κάτοικο αντίστοιχα), ακολουθούμενες από την Απουλία και τη Σικελία (13.233 και 13.631 ευρώ ανά κάτοικο αντίστοιχα). Σε όλες τις Περιφέρειες παρατηρείται πτώση του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π., η οποία κυμαίνεται από -7,5% στην Περιφέρεια του Αμπρούτζο έως -2,4% στην Περιφέρεια της Καλαβρίας. Στο σύνολο της Ιταλίας η πτώση του κατά κεφαλήν Α.Ε.Π. ανήλθε σε 5,7%.

Παρά τα προβλήματα της ιταλικής οικονομίας, η ανταγωνιστικότητά της διατηρήθηκε για το 2010, σύμφωνα με την έκθεση του Παγκόσμιου Οικονομικού Forum, καταλαμβάνοντας στην παγκόσμια κατάταξη την 48^η θέση για το 2010 (49^η θέση το 2009), αλλά εξακολουθεί να υπολείπεται έναντι των προηγούμενων ετών (πχ. 46^η θέση το 2007).

ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

	2006	2007	2008	2009	2010	2011*
ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές (τρις. ευρώ)	1.479	1.544	1.567,9			
Κατά Κεφαλήν ΑΕΠ (σε μονάδες σταθερής αγοραστικής δύναμης με βάση τον ευρωπαϊκό μ.ό.)	104	104	104	104	100	
Μεταβολή ΑΕΠ (%)	2,0	1,5	-1,3	-5,0	0,8	1,4
Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (%)	2,2	2,0	3,5	0,8	1,8	2,0
Ανεργία (%)	6,8	6,1	6,7	7,8	8,8	8,8
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% ΑΕΠ)	-2,0	-1,8	-3,1	-2,6	-3,2	-2,9
Δημόσιο Χρέος	106,5	103,5	105,8	113,0	116,1	
Πρωτογενές Έλλειμμα Προϋπολογισμού (% ΑΕΠ)	-3,3	-1,5	-2,7	-5,3	-5,3	-5,0
Εξαγωγές (% μεταβολή)	6,2	4,6	-3,9	-19,1	3,4	4,1
Εισαγωγές (% μεταβολή)	5,9	3,8	-4,3	-14,5	2,8	3,5

* Προβλέψεις

Πηγή: Προβλέψεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Άνοιξη 2010

3. Χρηματιστηριακές Εξελίξεις

Το 2010, ο Γενικός Δείκτης του Χρηματιστηρίου του Μιλάνου μειώθηκε κατά 28,7%, κλείνοντας στις 16.121 μονάδες, αντικατοπτρίζοντας ως επί το πλείστον την αρνητική κατάσταση που επικράτησε κατά το 2010 στο χρηματοπιστωτικό τομέα, ο οποίος έχει υψηλή βαρύτητα στο ιταλικό Χρηματιστήριο.

Άνοδο σημείωσαν ο κλάδος της αυτοκινητοβιομηχανίας (46%), των καταναλωτικών αγαθών (32%) και των βασικών υλικών (22%). Οι επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης και οι φόβοι της βιωσιμότητας και των κρατικών ομολόγων σε ορισμένες χώρες της ευρωζώνης είχαν σημαντική αρνητική επίδραση στις τιμές των μετοχών του τραπεζικού κλάδου (-30%) και της ασφάλισης (-27%).

Στα τέλη του 2010, στο χρηματιστήριο του Μιλάνου υπήρχαν 291 εισηγμένες εταιρείες, όπως το 2009, εκ των οποίων 41 ξένες εταιρείες. Εξαιτίας της πτώσης των τιμών των μετοχών και παρά τη συλλογή νέου κεφαλαίου, το 2010, η συνολική κεφαλαιοποίηση μειώθηκε από 457 δισ. ευρώ, σε 425 δισ. ευρώ το 2009 και ως ποσοστό του ΑΕΠ ανήλθε σε 27%, έναντι 30% του προηγούμενου έτους [σημ. αντίστοιχη αναλογία Γερμανία 43%, 71% στη NYSE Euronext (Βέλγιο, Γαλλία, Κάτω Χώρες, Πορτογαλία), 134% Ηνωμένο Βασίλειο, 118% ΗΠΑ].

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΙΤΑΛΙΚΟΥ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ (σε εκ. ευρώ)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Μεταβολή (%)	13,9	19,0	-8,0	-48,7	20,7	-8,7
Αριθμός Εταιρειών	275	284	300	294	291	291
<i>εκ των οποίων Δείκτη STAR</i>	70	75	81	75	72	74
Κεφαλαιοποίηση	676.606	778.501	733.614	374.702	457.126	425.099
<i>ως % του ΑΕΠ</i>	47,3	52,4	47,4	23,9	30,1	27,4
Σύνθεση Εταιρειών (%)						
<i>Βιομηχανικές</i>	26	29	31	33	37	41
<i>Ασφαλιστικές</i>	12	10	10	11	9	7
<i>Τραπεζικές</i>	32	33	30	25	26	20
<i>Χρηματοοικονομικές</i>	4	4	4	3	2	3
<i>Υπηρεσίες</i>	26	24	25	28	26	38
Μερίσματα	22.907	28.317	30.625	39.072	21.309	16.024
Λόγος κερδών/ κεφαλαιοποίησης	5,2	5,8	7,8	15,6	5,3	7,6
Λόγος μερισμάτων/ κεφαλαιοποίησης	3,0	3,2	3,7	8,0	5,0	3,8

Πηγή: Ετήσια Έκθεση 2010 Τραπεζής της Ιταλίας

4. Θέματα Ιταλικής Οικονομίας

Ενίσχυση της Οικονομίας περιορισμός των ελλειμμάτων

Το ιταλικό Υπουργείο Οικονομικής Ανάπτυξης, μετά από απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ανακοίνωσε στις 19.03.2010 τη λήψη έκτακτων μέτρων για την ενίσχυση της ζήτησης που είχαν ως απώτερο στόχο, μέσω και της στήριξης της παραγωγής, την επίτευξη ρυθμού ανάπτυξης της ιταλικής οικονομίας, της τάξεως του 1% με 1,2% για το 2010.

Οι παρεμβάσεις/ επιδοτήσεις χωρίστηκαν σε δύο γενικές κατηγορίες, «στην κατανάλωση των νοικοκυριών: κατοικία και κινητικότητα» και στην «ασφάλεια εργασίας, ενεργειακή αποδοτικότητα και καινοτομία». Θα εκταμιευθούν συνολικά 420 εκ. ευρώ, εκ των οποίων τα 300 εκ. ευρώ αφορούν σε κίνητρα κατανάλωσης, 70 εκ. ευρώ φορολογικές ελαφρύνσεις για τον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας, 50 εκ. ευρώ για την στήριξη των κλάδων της ναυπηγικής βιομηχανίας, της υψηλής τεχνολογίας της αεροναυπηγικής και των τοπικών ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων.

Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης και Σταθερότητας που εκπόνησε η ιταλική Κυβέρνηση τον Ιούνιο του 2008, προέβλεπε για το 2010, τη μείωση του ελλείμματος στο 1% του ΑΕΠ, χάρις στα μέτρα του περιορισμού των δαπανών που είχαν ήδη υιοθετηθεί από το καλοκαίρι του 2008, ως μέρος του τριετούς προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης. Ο στόχος αυτός αναθεωρούταν σταδιακά για να φτάσει, τον Ιούλιο του 2009, το 5%.

Μεταφορές, Πανευρωπαϊκά δίκτυα 5 και 8/ Θαλάσσιοι διάδρομοι

Βασική πολιτική στο θέμα των πανευρωπαϊκών αξόνων παραμένει η ανάπτυξη του πανευρωπαϊκού οδικού και σιδηροδρομικού άξονα 5 που θα συνδέει την Βαρκελώνη με το Κίεβο μήκους 1600 χλμ. και θα διέρχεται από το Τορίνο-Βενετία-Τεργέστη. Το έργο εκτιμάται ότι θα έχει ολοκληρωθεί έως το 2015.

Προτεραιότητα επίσης αποτελεί η ανάπτυξη του Πανευρωπαϊκού οδικού και σιδηροδρομικού άξονα 8 (μήκους 960 χμ και 1300 χλμ. αντίστοιχα) που ξεκινάει από τα ιταλικά λιμάνια Μπάρι, Μπρίντιζι, Τάραντα-Δυρράχιο-Τίρανα-Σκόπια-Σόφια-Μπουργκάς.

Ενέργεια

Αναφορικά με τα θέματα ενέργειας, η συνολική κατανάλωση, για το 2009, ανήλθε σε 180.343 εκ. τόνους ισοδύναμου πετρελαίου, η οποία εξαρτάται κατά 76,08% από κατανάλωση κυρίως πετρελαίου και φυσικού αερίου (40,64% και 35,43% αντίστοιχα). Σημειώνεται ότι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας καλύπτουν 11,19% της συνολικής κατανάλωσης ενέργειας, τα στερεά καύσιμα το 7,25% και το 5,48% η ηλεκτρική ενέργεια. Αξιοσημείωτο είναι ότι το 97,84% των ενεργειακών αναγκών της Ιταλίας καλύπτεται από εισαγωγή ενέργειας, κατατάσσοντάς την ως δεύτερη χώρα σε παγκόσμιο επίπεδο σε εισαγωγές ενεργειακών προϊόντων.

Βασική πολιτική της Ιταλίας αποτελεί η ενεργειακή ασφάλεια και η διαφοροποίηση των πηγών προμήθειας του φυσικού αερίου με την κατασκευή νέων αγωγών φυσικού αερίου, την αύξηση της δυναμικότητας των υφιστάμενων και την κατασκευή νέων τερματικών σταθμών επαναεरोποίησης υγροποιημένου φυσικού αερίου. Παράλληλα, η Ιταλία επιδιώκει στρατηγικό ρόλο ως ενεργειακός κόμβος από τη Μεσόγειο προς την Κεντρική και Βόρειο Ευρώπη.

Σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ιταλία συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών με τη μεγαλύτερη εξάρτηση από το φυσικό αέριο και η κατάσταση αυτή δεν αναμένεται να μεταβληθεί στο προσεχές μέλλον. Οι υπάρχουσες υποδομές φυσικού αερίου στην Ιταλία (τρίτη ευρωπαϊκή αγορά μετά το Ην. Βασίλειο και τη Γερμανία), μόλις που επαρκούν για να εγγυηθούν την εξισορρόπηση Ζήτησης/Προσφοράς.

Οι εταιρείες ENI, EDISON, TERNA και ENEL αποτελούν τις κυριότερες ιταλικές εταιρείες υδρογονανθράκων για τις διεθνείς επενδύσεις της χώρας και για την κατασκευή των αγωγών φυσικού αερίου.

Φυσικό Αέριο

Για το 2009, οι ανάγκες της χώρας σε φυσικό αέριο ανήλθαν σε περίπου 80 δισ. κυβικά μέτρα ετησίως, από τα οποία, το 80% προέρχεται από εισαγωγές από την Αλγερία (32,7%), τη Ρωσία (28,9%), τη Λιβύη (13,2%), την Ολλανδία (6,2%) και τη Νορβηγία (6,0%).

Στη χώρα υφίσταται ένας τερματικός σταθμός επαναεριοποίησης φυσικού αερίου (στην Panigaglia), ενώ έχουν αδειοδοτηθεί 13 νέοι τερματικοί σταθμοί επαναεριοποίησης, από τους οποίους δύο είναι υπό κατασκευή, στο Riombino (δυναμικότητας 3,75 δισ. κ.μ. ετησίως) και στο Ronigo, από τους οποίους ολοκληρώθηκε η κατασκευή το 2009 του εξωχώριου τερματικού σταθμού, δυναμικότητας 8 δισ. κ.μ. ετησίως (σημ. όση περίπου και η δυναμικότητα του αγωγού φυσικού αερίου Ελλάδος - Ιταλίας)

1. Κατασκευή Ελληνο-ιταλικού αγωγού ITGI

Ιταλική πλευρά υποστηρίζει ενθέρμως την κατασκευή του ανωτέρω αγωγού και έχει εξασφαλίσει κοινοτική χρηματοδότηση ύψους 100 εκ. ευρώ.

Σημειώνεται ότι, στις 11.6.2008, υπεγράφη στην Αθήνα η ιδρυτική πράξη της εταιρείας “IGI Ποσειδών” η οποία, με έδρα την Αθήνα, θα σχεδιάσει, θα κατασκευάσει και θα αναπτύξει τον υποθαλάσσιο αγωγό φυσικού αερίου Ελλάδος-Ιταλίας. Στην εταιρεία αυτή συμμετέχει με 50% η ΔΕΠΑ και με 50% η ιταλική Edison.

2. Αγωγός Galsi (Gasdotto Algeria Sardegna Italia)

Ο αγωγός Galsi, θα ξεκινάει από την Annaba της Αλγερίας και μέσω Σαρδηνίας, θα καταλήγει στο Riombino του Λιβόρνου. Ο αγωγός αυτός έχει εξασφαλίσει κοινοτική χρηματοδότηση ύψους 120 εκ. ευρώ. Το κόστος του έργου εκτιμάται από 1,5 έως 2,5 δισ. ευρώ για τη μεταφορά 8 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου, ετησίως, ενώ το μήκος του θα ανέρχεται σε 847 χλμ., από τα οποία τα 285 χλμ. θα είναι υποθαλάσσια. Διάρκεια κατασκευής 3 έτη.

Για την ανάπτυξη του έργου, τον Ιούνιο του 2003, συνεστήθη η εταιρεία Galsi Spa, αποτελούμενη από τη Sonatrach (41,6%), την Edison (20,8%), την Enel (15,6%), την Hera Trading (10,4%) και την Sifis (11,6%). Στις 14.11.2007, υπεγράφη συμφωνία μεταξύ Ιταλίας και Αλγερίας για την κατασκευή του εν λόγω αγωγού.

3. Αγωγός South Stream

Το έργο προβλέπει νέους αγωγούς φυσικού αερίου, από τη Ρωσία προς την Ευρωπαϊκή Ένωση με υποθαλάσσιο αγωγό από τη Beregonaya της Ρωσίας στη Βουλγαρία και κατόπιν με δύο οδεύσεις,

τη Βορειοδυτική (μέσω Ρουμανίας, Ουγγαρίας, Τσεχίας και Αυστρίας) και τη Νοτιοδυτική, μέσω Ελλάδος και Ιταλίας, συνολικής δυναμικότητας 30 δισ. κ.μ., ετησίως.

Η ιταλική εταιρεία Saipem Spa έχει εκπονήσει προκαταρκτική μελέτη σύμφωνα με την οποία το κόστος του έργου εκτιμάται περί τα 10 δισ. ευρώ.

Στις 23.6.2007, υπεγράφη Μνημόνιο Κατανόησης για την κατασκευή του αγωγού, μεταξύ της ιταλικής ENI και της ρωσικής Gazprom.

Για τον αγωγό South Stream, συνεστήθη, στις 18.1.2008, η εταιρεία South Stream AG (50% ENI, 50% Gazprom) με σκοπό την ολοκλήρωση της τεχνικοοικονομικής μελέτης του αγωγού.

4. Αγωγός TAP

Ο αγωγός TAP (Trans Adriatic Pipeline) Ο αγωγός, μήκους 520 χιλιομέτρων, ξεκινάει από την Ελλάδα, κοντά στη Θεσσαλονίκη, θα διασχίζει την Αλβανία και την Αδριατική και θα καταλήγει στις Ιταλικές ακτές, κοντά στο Μπρίντζι. Η μεταφορική ικανότητα του αγωγού είναι 10 δισ. κυβικά μέτρα το χρόνο, με δυνατότητα επέκτασης στα 20 δισ. κυβικά μέτρα ετησίως. Το μήκος του θα ανέρχεται σε 520 χλμ., εκ των οποίων 115 χλμ. θα είναι υποθαλάσσια. Για τον αγωγό αυτόν απαιτείται διασύνδεση του ελληνικού με το αλβανικό δίκτυο φυσικού αερίου και, κατ' επέκταση, η ενδυνάμωση της διασύνδεσης Ελλάδος-Τουρκίας. Το έργο αυτό, συνολικού κόστους 1,5 δισ. ευρώ, έχει αναληφθεί από την ελβετική ηλεκτρική εταιρεία EGL και τη νορβηγική StatoilHydro, οι οποίες συμμετέχουν ισόποσα.

5. Αύξηση δυναμικότητας αγωγού TAG (Trans Austria Gasleitung)

Στον ανωτέρω αγωγό, δυναμικότητας 33 δισ. κ.μ. ετησίως, που κατασκευάστηκε στις αρχές της δεκαετίας του '70 και μεταφέρει φυσικό αέριο από τη Ρωσία, μέσω Αυστρίας (Baumgarten an der March της Αυστρίας - Arnoldstein στα σύνορα της Αυστρίας με την Ιταλία), προγραμματίστηκε η αύξηση της δυναμικότητάς του κατά 6,5 δισ. κ.μ. φυσικού αερίου, ετησίως, με την κατασκευή δύο σταθμών συμπίεσης. Το ύψος της επένδυσης ανέρχεται σε 253 εκ. ευρώ (με 94% το ποσοστό της ENI), η δε εταιρεία Trans Austria Gasleitungs GmbH, που θα κατασκευάσει το έργο, ελέγχεται κατά 89% από την ιταλική ENI και κατά 11% από την αυστριακή OMV Gas.

6. Αύξηση δυναμικότητας αγωγού Greenstream (Libyan Gas Transmission System – LGTS, Λιβύη - Ιταλία)

Η δυναμικότητα του ανωτέρω αγωγού (Mellitah Λιβύης- Gela Σικελίας) αναμένεται να αυξηθεί από 8 σε 11 δισ. κ.μ., ετησίως. Το έργο έχει αναληφθεί από την ιταλική ENI κατά 50% και από την Λιβυκή εταιρεία πετρελαίου NOC. Το κόστος της επένδυσης αναμένεται να προσεγγίσει τα 80 εκ. ευρώ και θα αφορά στη χωρητικότητα του σταθμού συμπίεσης και σε μικρότερες παρεμβάσεις για τη βελτίωση του συστήματος.

7. Αύξηση δυναμικότητας αγωγού φυσικού αερίου TTPC (Trans Tunisian Pipeline Company)

Η εταιρεία TTPC Ltd συνεστήθη από την ENI, με σκοπό να χρηματοδοτήσει την κατασκευή του τμήματος επί του tunησιακού εδάφους, μήκους 380 χλμ., για τη διασύνδεση του συστήματος μεταφοράς του φυσικού αερίου από την Αλγερία στην Ιταλία, με την κατασκευή και δύο νέων σταθμών συμπίεσης. Ο αγωγός αποτελείται από δύο νέες γραμμές στο έδαφος της Τυνησίας, από την περιοχή Oued es Saf-Saf (στα σύνορα Τυνησίας-Αλγερίας) μέχρι τις ακτές της Μεσογείου (στην περιοχή Cap Bon), όπου ο αγωγός TTPC συνδέεται με τον υποθαλάσσιο αγωγό της TMPC

(Transmediterranean Pipeline Company) που προμηθεύει το αλγερινό φυσικό αέριο στην Ιταλία και η οποία ελέγχεται, κατά 50% από την ENI, και κατά 50% από την αλγερινή Sonatrach.

Σημειώνεται ότι ο αγωγός TTPC είναι δυναμικότητας 3,5 εκ. κυβικών μέτρων, ανά ώρα, και η δυναμικότητά του θα αυξηθεί κατά 824.500 κυβικά μέτρα, επίσης, ανά ώρα.

8. Τερματικοί Σταθμοί Φυσικού Αερίου

Στη χώρα υφίσταται δύο τερματικοί σταθμοί επαναεριοποίησης φυσικού αερίου, στην Panigaglia, πλησίον της Γένοβας, δυναμικότητας 3 δισ. κ.μ., ετησίως και ο εξωχώριος τερματικός σταθμός στο Rovigo, του οποίου η κατασκευή ολοκληρώθηκε το 2009 του, δυναμικότητας 8 δισ. κ.μ. ετησίως (σημ. όση περίπου και η δυναμικότητα του αγωγού φυσικού αερίου Ελλάδος - Ιταλίας), ενώ έχουν χορηγηθεί εγκρίσεις για δέκα νέους τερματικούς σταθμούς επαναεριοποίησης.

1. Ειδικότερα, ο πλωτός τερματικός σταθμός στο **Rovigo** τέθηκε σε λειτουργία το 2009. Στις 20.9.2008, παρουσία του ιταλού Πρωθυπουργού, πραγματοποιήθηκαν τα εγκαίνια της εγκατάστασης του αεροποιητή που θα κείται 15 χλμ. από τη βενετική ακτή. Σημειώνεται ότι οι μέτοχοι της εταιρείας Terminale GNL Adriatico Srl του τερματικού σταθμού του Rovigo είναι οι εταιρείες Qatar Terminal Limited (45%), ExxonMobil Italiana Gas (45%) και Edison (10%). Ο σταθμός στο Rovigo αποτελεί τον πρώτο εξωχώριο τερματικό σταθμό υποδοχής, αποθήκευσης και επαναεριοποίησης φυσικού αερίου και καλύπτει το 10% των αναγκών της χώρας σε φυσικό αέριο.

2. Επίσης, ο πλωτός τερματικός σταθμός επαναεριοποίησης **OLT**, στο Λιβόρνο της Τοσκάνης, ευρίσκεται στο στάδιο της κατασκευής και αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2011 και θα είναι δυναμικότητας 3,5-3,75 δισ. κ. μ. φυσικού αερίου, ετησίως. Μέτοχοι της εταιρείας OLT, που έχει αναλάβει την υλοποίηση του έργου, είναι η Endesa Europa (30,46%), IRIDE Mercato (27,15%), ASA (3,31%), Global Offshore LNG Toscana Limited (16,38%) και η OLT Energy (22,70%).

3. Έχει αδειοδοτηθεί, επίσης, ο τερματικός σταθμός για την περιοχή Capo Bianco στο Prindesi της Απουλίας. Ανάδοχος του έργου είναι η εταιρεία Brindisi LNG Spa, που συνεστήθη από τον όμιλο BG Group, που έχει αναλάβει την κατασκευή και τη διαχείριση του έργου. Το κόστος του έργου εκτιμάται σε 500 εκ. ευρώ και η δυναμικότητά του σε 8 δισ. κ.μ., ετησίως.

4. Τέλος, οι δέκα τερματικοί σταθμοί, δυναμικότητας 81 έως 92 δισ. κ.μ., που βρίσκονται στο στάδιο της αδειοδότησης, ευρίσκονται δύο στη Σικελία (Priolo και λιμένα Empedocle), ένας στο Τάραντο, ένας στη Gioia Tauro, τέσσερις στην κεντρική και Βόρεια Ιταλία στην Αδριατική θάλασσα (Τεργέστη -2-, Falconara, Ancona) και δύο προς την Τυρρηνική θάλασσα (Civitavecchia και Rosignano). Ειδικότερα:

- Priolo LNG Σικελίας, δυναμικότητας 8 δισ. κ.μ. εταιρείες ERG, SHELL
- Empedocle Σικελίας, δυναμικότητας 8 δισ. κ.μ. εταιρείες Alfa, Acciai
- Taranto LNG, δυναμικότητας 8 δισ. κ.μ. εταιρεία Gas Natural
- Trieste LNG, δυναμικότητας 8 δισ. κ.μ. εταιρεία Endesa
- Trieste Monfalcone, δυναμικότητας 8 δισ. κ. μ., εταιρεία Gas Natural
- Rosignano LNG δυναμικότητας 8 δισ. κ.μ. εταιρείες BP, Edison, Solvay
- Falconara LNG δυναμικότητας 4 έως 10 δισ. κ.μ. εταιρεία Api Nova Energia
- Civitavecchia, δυναμικότητας 12 δισ. κ.μ., εταιρεία Compagnia del Gas di Civitavecchia Srl
- Ancona, δυναμικότητας 5+5 δισ. κ. μ., εταιρεία Gas De France
- Gioia Tauro, δυναμικότητας 12 δισ. κ.μ. εταιρεία LNG Med Gas Terminal (49% CrossNet, 25,5% Sorgenia και 25,5% IRIDE).

Ηλεκτρική Ενέργεια

Υπό διαπραγμάτευση ευρίσκονται νέες υποθαλάσσιες διασυνδέσεις του ηλεκτρικού δικτύου της Ιταλίας με γειτονικές χώρες. Ειδικότερα, α) από το Δυρράχιο Αλβανίας στη Foggia β) από το Bar του Μαυροβουνίου στη Foggia γ) από το Okroglo Σλοβενίας στο Udine δ) από την Τυνησία στη Σικελία.

Έχουν, επίσης, εκπονηθεί μελέτες σκοπιμότητας για τη διασύνδεση του ηλεκτρικού δικτύου της Ιταλίας με την Αλγερία και τη Λιβύη. Σημειώνεται ότι υποθαλάσσιες διασυνδέσεις του ηλεκτρικού δικτύου υφίστανται με Ελλάδα και Κορσική.

Αγωγοί Πετρελαίου

Ο Πανευρωπαϊκός αγωγός πετρελαίου (PEOP) από την Κωσταντζα Ρουμανίας που θα καταλήγει στην Τεργέστη, προβλέπεται να μεταφέρει 60 έως 90 εκ. τόνους πετρελαίου, ετησίως, και αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2011-2013.

Πυρηνική Ενέργεια

Με την υπογραφή, στο περιθώριο της ιταλο-γαλλικής Συνόδου Κορυφής, στις 24.02.09, στη Ρώμη, δύο Μνημονίων Κατανόησης, μεταξύ του διευθύνοντος συμβούλου της ιταλικής εταιρείας ηλεκτρισμού ENEL και του γενικού διευθυντού της γαλλικής εταιρείας EDF, για την κατασκευή, τουλάχιστον, τεσσάρων μονάδων παραγωγής πυρηνικής ενέργειας τρίτης γενιάς στην Ιταλία και για την επέκταση της συμμετοχής της ENEL σε πυρηνικά προγράμματα στη Γαλλία, η ιταλική Κυβέρνηση εκδήλωσε την επιθυμία της για επιστροφή της χώρας στη χρήση πυρηνικής ενέργειας. Με το νομοθετικό διάταγμα υπ' αριθμ. 31, στις 15.2.2010 τέθηκαν οι βάσεις για την εγκατάσταση, την κατασκευή και τη λειτουργία μονάδων πυρηνικής ενέργειας για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Περιφερειακές Συνεργασίες

Υπεγράφη την 01.03.2010 Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ των Λιμένων Βορείου Αδριατικής (Λιμένων Ραβέννας, Βενετίας, Τεργέστης και Κόπερ) που αποκαλούνται εφεξής North Adriatic Ports Association – NAPA).

Σύμφωνα με δηλώσεις των προέδρων των αντίστοιχων λιμενικών Αρχών, η συνεργασία αυτή αποσκοπεί στην ανάπτυξη κοινών στρατηγικών για τους λιμενικούς και σιδηροδρομικούς άξονες, κοινού προγράμματος marketing για τη δημοσιοποίηση ως ενιαίου λιμενικού κόμβου (hub) και τη δημιουργία ενός ενιαίου πληροφοριακού συστήματος. Παράλληλα, η συνεργασία αυτή στοχεύει στην αύξηση των εμπορευματικών ροών καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του λιμενικού συστήματος της Β. Αδριατικής.

Οι τέσσερις αυτοί λιμένες διακινούν 132 εκ. τόνους εμπορευμάτων, ετησίως, που τους κατατάσσει, ως σύνολο, στη δεύτερη θέση, στον ευρωπαϊκό χώρο, μετά από το λιμένα του Αμβούργου.

B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Κατά τη διάρκεια του 2010, οι σημαντικότερες εξελίξεις σε επίπεδο εξωτερικών και εμπορικών σχέσεων της Ιταλίας με άλλες χώρες, συνοψίζονται ως κάτωθι:

1. Εμπορικό Ισοζύγιο

Σύμφωνα με στοιχεία της ιταλικής στατιστικής υπηρεσίας (Istat), ο όγκος εμπορίου της Ιταλίας, για το έτος 2010, ανήλθε σε 704 δισ. ευρώ, εκ των οποίων οι ιταλικές εξαγωγές, ανήλθαν σε 337,809 δισ. ευρώ, καταγράφοντας αύξηση κατά 15,79%, σε σχέση με το 2009, χάρη στη βελτίωση της διεθνούς οικονομίας, ενώ οι εισαγωγές που ανήλθαν σε 367,121 δισ. ευρώ, σημείωσαν αύξηση κατά 23,36%. Το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου ανήλθε σε 29,311 δισ. ευρώ, έναντι 5,875 δισ. ευρώ το 2009 (1,5% του ΑΕΠ).

Το 57,33% (από 57,61% το 2009) των εξαγωγών της Ιταλίας κατευθύνεται προς τις χώρες της Ε.Ε.-27, ενώ ακολουθούν οι Ασιατικές χώρες με μερίδιο 13,73% (13,92% το 2009), οι λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες με 12,08% (11,69% το 2009), οι χώρες της Αμερικής με 10,01% (9,66% το 2009), οι χώρες της Αφρικής με 5,28% (5,51% το 2009) και τέλος οι χώρες της Ωκεανίας με 1,58% (1,60% το 2009). Σε επίπεδο Περιφερειών, από τις περιφέρειες της Βορείου Ιταλίας προέρχεται το 71,2% των συνολικών εξαγωγών της χώρας, ενώ από την Κεντρική Ιταλία και τη Νότια-νησιωτική το 15,8% και 11,5% αντίστοιχα.

Το 54,89% των ιταλικών εισαγωγών προέρχονται από τις χώρες της Ε.Ε.-27 (57,41% το 2009), ενώ ακολουθούν οι χώρες της Ασίας 19,95% (16,51% το 2009), οι λοιπές ευρωπαϊκές χώρες 10,27% (11,28% το 2009), οι χώρες της Αμερικής με 6,15% (6,03% το 2009), οι χώρες της Αφρικής με 8,23% και τέλος οι χώρες της Ωκεανίας με 0,50% (0,53% το 2009). Σε επίπεδο Περιφερειών, οι Περιφέρειες της Λομβαρδίας, του Βένετο και του Λατίου απορροφούν πλέον του 50% του συνόλου των ιταλικών εισαγωγών.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΙΤΑΛΙΑΣ ΑΝΑ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ

	ΕΞΑΓΩΓΕΣ			ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ		
	2010	Μερίδιο 2010	% Μεταβολή 10/09	2010	Μερίδιο 2010	% Μεταβολή 10/09
Ε.Ε - 27	193.653.927.921	57,33%	15,23	201.531.237.854	54,89%	17,95
<i>Γερμανία</i>	<i>43.897.086.584</i>	<i>12,99%</i>	<i>18,83</i>	<i>58.530.648.188</i>	<i>15,94%</i>	<i>17,77%</i>
<i>Γαλλία</i>	<i>39.078.791.751</i>	<i>11,57%</i>	<i>14,99</i>	<i>30.527.399.240</i>	<i>8,32%</i>	<i>15,84%</i>
<i>Ισπανία</i>	<i>19.580.534.955</i>	<i>5,80%</i>	<i>17,39</i>	<i>16.660.032.296</i>	<i>4,54%</i>	<i>26,78%</i>
<i>Ην. Βασίλειο</i>	<i>18.068.436.454</i>	<i>5,35%</i>	<i>20,83</i>	<i>12.147.308.482</i>	<i>3,31%</i>	<i>23,73%</i>
Λοιπές Ευρωπαϊκές χώρες	40.795.137.655	12,08%	19,63	37.718.669.505	10,27%	12,38
<i>Ελβετία</i>	<i>16.041.415.556</i>	<i>4,75%</i>	<i>18,27</i>	<i>11.907.524.989</i>	<i>3,24%</i>	<i>14,19%</i>
<i>Ρωσία</i>	<i>7.908.032.793</i>	<i>2,34%</i>	<i>22,95</i>	<i>13.053.404.671</i>	<i>3,56%</i>	<i>7,51%</i>
<i>Τουρκία</i>	<i>8.032.613.699</i>	<i>2,38%</i>	<i>42,11</i>	<i>5.157.635.198</i>	<i>1,40%</i>	<i>16,61%</i>
Αφρική	17.828.028.051	5,28%	10,84	30.229.288.864	8,23%	23,36
Αμερική	33.812.683.851	10,01%	19,94	22.560.087.806	6,15%	25,76
<i>ΗΠΑ</i>	<i>20.333.389.994</i>	<i>6,02%</i>	<i>18,91</i>	<i>11.139.795.650</i>	<i>3,03%</i>	<i>17,72%</i>
<i>Βραζιλία</i>	<i>3.880.061.598</i>	<i>1,15%</i>	<i>44,07</i>	<i>3.313.703.516</i>	<i>0,90%</i>	<i>37,18%</i>
<i>Αργεντινή</i>	<i>947.506.977</i>	<i>0,28%</i>	<i>60,01</i>	<i>1.289.902.000</i>	<i>0,35%</i>	<i>15,07%</i>
Ασία	46.380.634.727	13,73%	14,20	73.250.115.022	19,95%	49,04
<i>Κίνα</i>	<i>8.610.034.753</i>	<i>2,55%</i>	<i>29,88</i>	<i>28.790.145.449</i>	<i>7,84%</i>	<i>48,91%</i>
<i>Ιαπωνία</i>	<i>4.031.725.570</i>	<i>1,19%</i>	<i>8,54</i>	<i>4.288.236.822</i>	<i>1,17%</i>	<i>9,97%</i>
<i>Ινδία</i>	<i>3.386.979.650</i>	<i>1,00%</i>	<i>23,82</i>	<i>3.823.492.299</i>	<i>1,04%</i>	<i>31,64%</i>
Ωκεανία και άλλες χώρες	5.339.193.420	1,58%	14,11	1.832.162.288	0,50%	15,65
Σύνολο	337.809.605.625	100,00%	15,79	367.121.561.339	100,00%	23,36

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ISTAT

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται αναλυτικά οι ιταλικές εισαγωγές ανά Περιφέρεια, καθώς και το μερίδιο που καταλαμβάνουν επί του συνόλου των ιταλικών εισαγωγών.

ΙΤΑΛΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

	2009		2010		% Μεταβολή 10/09
	Αξία	Μερίδιο	Αξία	Μερίδιο	
Βόρεια – Δυτικά	127.923.819.427	42,98%	153.456.962.414	41,80%	19,96%
<i>Πεδεμόντιο</i>	22.571.131.961	7,58%	26.352.423.699	7,18%	16,75%
<i>Κοιλάδα Αόστης</i>	240.973.556	0,08%	372.147.380	0,10%	54,43%
<i>Λομβαρδία</i>	97.030.915.648	32,60%	117.051.337.249	31,88%	20,63%
<i>Λιγουρία</i>	8.080.798.262	2,72%	9.681.054.086	2,64%	19,80%
Βόρεια – Ανατολικά	62.784.423.415	21,10%	77.817.323.422	21,20%	23,94%
<i>Τρεντίνο – Άνω Αδίγη</i>	5.128.614.656	1,72%	6.479.517.921	1,76%	26,34%
<i>Βένετο</i>	30.624.066.349	10,29%	38.239.014.545	10,42%	24,87%
<i>Φριούλι-Βενέτσια Τζούλια</i>	5.254.801.748	1,77%	6.483.047.153	1,77%	23,37%
<i>Εμίλια - Ρωμανία</i>	21.776.940.662	7,32%	26.615.743.803	7,25%	22,22%
Κέντρο	48.640.665.749	16,34%	58.252.251.340	15,87%	19,76%
<i>Τοσκάνη</i>	16.004.002.850	5,38%	20.157.422.521	5,49%	25,95%
<i>Ούμπρια</i>	1.802.951.471	0,61%	2.597.907.145	0,71%	44,09%
<i>Μάρκε</i>	5.279.778.035	1,77%	6.577.084.130	1,79%	24,57%
<i>Λάτιο</i>	25.553.933.393	8,59%	28.919.837.544	7,88%	13,17%
Νότος	20.373.121.085	6,85%	27.319.983.187	7,44%	34,10%
<i>Αμπρούτζο</i>	2.863.491.921	0,96%	3.800.332.901	1,04%	32,72%
<i>Μολίζε</i>	397.873.813	0,13%	518.717.185	0,14%	30,37%
<i>Καμπανία</i>	8.481.710.461	2,85%	11.621.057.859	3,17%	37,01%
<i>Απουλία</i>	7.203.574.480	2,42%	9.717.119.768	2,65%	34,89%
<i>Μπαζιλικάτα</i>	874.428.884	0,29%	1.013.306.840	0,28%	15,88%
<i>Καλαβρία</i>	552.041.526	0,19%	649.448.634	0,18%	17,64%
Νήσοι	16.869.774.091	5,67%	24.436.600.697	6,66%	44,85%
<i>Σικελία</i>	11.249.714.168	3,78%	16.450.998.776	4,48%	46,23%
<i>Σαρδηνία</i>	5.620.059.923	1,89%	7.985.601.921	2,18%	42,09%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ISTAT

Στον παρακάτω πίνακα αποτυπώνονται αναλυτικά οι ιταλικές εξαγωγές ανά Περιφέρεια, καθώς και το μερίδιο που καταλαμβάνουν επί του συνόλου των ιταλικών εξαγωγών.

ΙΤΑΛΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

	2009		2010		% Μεταβολή 09/10
	Αξία	Μερίδιο	Αξία	Μερίδιο	
Βόρεια – Δυτικά	118.177.646.321	40,51%	134.855.634.371	39,92%	14,11%
<i>Πεδεμόντιο</i>	29.716.805.705	10,19%	34.451.176.773	10,20%	15,93%
<i>Κοιλάδα Αόστης</i>	456.031.897	0,16%	621.287.566	0,18%	36,24%
<i>Λομβαρδία</i>	82.268.974.327	28,20%	93.938.245.402	27,81%	14,18%
<i>Λιγουρία</i>	5.735.834.392	1,97%	5.844.924.630	1,73%	1,90%
Βόρεια – Ανατολικά	91.604.450.026	31,40%	105.753.034.710	31,31%	15,45%
<i>Τρεντίνο – Άνω Αδίγη</i>	5.145.841.556	1,76%	6.148.048.325	1,82%	19,48%
<i>Βένετο</i>	39.239.421.867	13,45%	45.597.989.784	13,50%	16,20%
<i>Φριούλι-Βενέτσια Τζούλια</i>	10.741.664.260	3,68%	11.673.613.912	3,46%	8,68%
<i>Εμίλια - Ρωμανία</i>	36.477.522.343	12,50%	42.333.382.689	12,53%	16,05%
Κέντρο	45.586.856.964	15,63%	53.526.733.101	15,85%	17,42%
<i>Τοσκάνη</i>	22.997.968.587	7,88%	26.546.703.479	7,86%	15,43%
<i>Ούμπρια</i>	2.641.584.592	0,91%	3.131.587.415	0,93%	18,55%
<i>Μάρκε</i>	8.000.971.029	2,74%	8.891.822.713	2,63%	11,13%
<i>Λάτιο</i>	11.946.332.756	4,09%	14.956.619.494	4,43%	25,20%
Νότος	21.163.731.238	7,25%	24.314.478.019	7,20%	14,89%
<i>Αμπρούτζο</i>	5.228.906.494	1,79%	6.274.415.557	1,86%	19,99%
<i>Μολίξε</i>	416.771.637	0,14%	416.976.028	0,12%	0,05%
<i>Καμπανία</i>	7.918.158.332	2,71%	8.931.660.609	2,64%	12,80%
<i>Απουλία</i>	5.748.993.301	1,97%	6.906.366.597	2,04%	20,13%
<i>Μπαζιλικάτα</i>	1.522.985.174	0,52%	1.442.681.373	0,43%	-5,27%
<i>Καλαβρία</i>	327.916.300	0,11%	342.377.855	0,10%	4,41%
Νήσοι	9.521.225.956	3,26%	14.454.115.309	4,28%	51,81%
<i>Σικελία</i>	6.241.694.840	2,14%	9.227.693.076	2,73%	47,84%
<i>Σαρδηνία</i>	3.279.531.116	1,12%	5.226.422.233	1,55%	59,36%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ISTAT

2. Κυριότεροι Εταίροι

15 ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΕΜΠΟΡΙΚΟΙ ΕΤΑΙΡΟΙ ΤΗΣ ΙΤΑΛΙΑΣ

Χώρες Προορισμού Ιταλικών Εξαγωγών 2010

	Χώρες	Αξία (εκ. ευρώ)	Μερίδιο Εξαγωγών 2009	Μερίδιο Εξαγωγών 2010	% Μεταβολή 09/10 Εξαγωγών
1.	Γερμανία	43.897.086.584	10,94%	12,99%	18,83
2.	Γαλλία	39.078.791.751	10,06%	11,57%	14,99
3.	ΗΠΑ	20.333.389.994	5,06%	6,02%	18,91
4.	Ισπανία	19.580.534.955	4,94%	5,80%	17,39
5.	Ην. Βασίλειο	18.068.436.454	4,43%	5,35%	20,83
6.	Ελβετία	16.041.415.556	4,01%	4,75%	18,27
7.	Κίνα	8.610.034.753	1,96%	2,55%	29,88
8.	Πολωνία	8.542.123.309	2,34%	2,53%	7,83
9.	Κάτω Χώρες	8.358.577.357	2,11%	2,47%	17,54
10.	Αυστρία	8.068.825.031	2,06%	2,39%	15,92
11.	Βέλγιο	8.665.030.042	2,57%	2,38%	7,88
12.	Τουρκία	8.032.613.699	1,67%	2,38%	42,11
13.	Ρωσία	7.908.032.793	1,90%	2,34%	22,95
14.	Ελλάδα	5.462.514.491	1,82%	1,62%	-10,96
15.	Ρουμανία	5.169.555.437	1,25%	1,53%	22,71

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Istat

Χώρες Προέλευσης Ιταλικών Εισαγωγών 2010

	Χώρες	Αξία (εκ. ευρώ)	Μερίδιο Εισαγωγών 2009	Μερίδιο Εισαγωγών 2010	% Μεταβολή 09/10 Εισαγωγών
1.	Γερμανία	58.530.648.188	13,54%	15,94%	17,77
2.	Γαλλία	30.527.399.240	7,18%	8,32%	15,84
3.	Κίνα	28.790.145.449	5,27%	7,84%	48,91
4.	Κάτω Χώρες	19.610.951.213	4,61%	5,34%	15,92
5.	Ισπανία	16.660.032.296	3,58%	4,54%	26,78
6.	Ρωσία	13.053.404.671	3,31%	3,56%	7,51
7.	Βέλγιο	13.370.406.438	3,26%	3,64%	11,84
8.	Ην. Βασίλειο	12.147.308.482	2,67%	3,31%	23,73
9.	Ελβετία	11.907.524.989	2,84%	3,24%	14,19
10.	Λιβύη	11.864.070.152	2,79%	3,23%	15,82
11.	ΗΠΑ	11.139.795.650	2,58%	3,03%	17,72
12.	Αυστρία	9.054.039.122	1,96%	2,47%	25,94
13.	Αλγερία	7.913.883.474	1,65%	2,16%	31,01
14.	Πολωνία	7.192.235.596	1,81%	1,96%	8,36
15.	Τουρκία	5.157.635.198	1,20%	1,40%	16,61

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Istat

ΜΕΡΙΑΙΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ 10 ΧΩΡΩΝ ΣΕ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1.	Κίνα	3,9	4,3	5,1	5,8	6,5	7,4	8,1	8,7	8,9	9,6
2.	Γερμανία	8,6	9,3	9,5	9,9	10,0	9,4	9,3	9,4	9,1	9,0
3.	ΗΠΑ	12,1	11,9	10,8	9,6	8,9	8,7	8,7	8,3	8,1	8,5
4.	Ιαπωνία	7,5	6,6	6,5	6,3	6,2	5,7	5,4	5,1	4,9	4,6
5.	Ολλανδία	3,6	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	4,0
6.	Γαλλία	5,1	5,3	5,2	5,2	5,0	4,5	4,1	3,9	3,8	3,9
7.	Ιταλία	3,7	3,9	3,9	4,0	3,9	3,6	3,4	3,5	3,3	3,2
8.	Βέλγιο	2,9	3,1	3,3	3,3	3,4	3,2	3,1	3,1	3,0	3,0
9.	Ν. Κορέα	2,7	1,5	2,5	2,3	2,6	1,8	2,7	2,7	2,6	2,9
10.	Μ. Βρετανία	4,4	4,4	4,3	4,1	3,7	3,6	3,5	3,1	2,8	2,8

Πηγή: ΠΟΕ

ΜΕΡΙΑΙΑ ΣΤΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ 10 ΧΩΡΩΝ ΣΕ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
1.	ΗΠΑ	18,8	18,5	18,1	16,8	16,1	16,1	15,5	14,2	13,2	12,7
2.	Κίνα	3,4	3,8	4,5	5,3	5,9	6,1	6,4	6,7	6,9	7,9
3.	Γερμανία	7,6	7,7	7,4	7,7	7,6	7,2	7,3	7,4	7,3	7,4
4.	Γαλλία	5,0	5,1	4,9	5,1	5,0	4,7	4,3	4,3	4,3	4,4
5.	Ιαπωνία	5,8	5,5	5,1	4,9	4,8	4,8	4,7	4,4	4,6	4,4
6.	Μ. Βρετανία	5,1	5,1	5,1	4,9	4,8	4,5	4,4	4,4	3,8	3,8
7.	Ολλανδία	3,3	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,5
8.	Ιταλία	3,6	3,6	3,7	3,8	3,8	3,6	3,5	3,5	3,4	3,3
9.	Χόνγκ Κόνγκ	3,2	3,1	3,1	1,9	2,0	1,4	2,7	2,6	2,4	2,8
10.	Βέλγιο	2,7	2,8	3,0	2,9	3,0	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8

Πηγή: ΠΟΕ

Γ. ΔΙΜΕΡΕΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ & ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΙΤΑΛΙΑΣ

1. Διμερές Εμπόριο

Οι εμπορικές συναλλαγές Ελλάδος-Ιταλίας ευνοούνται παραδοσιακά από δομικούς παράγοντες οικονομικού, γεωγραφικού, ιστορικού και πολιτισμικού χαρακτήρα. Η γεωγραφική γειτνίαση παραδοσιακά ευνοεί τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των δύο χωρών.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (ΕΣΥΕ), για το 2010, η Ιταλία, αποτελεί το δεύτερο προορισμό, σε αξία, των ελληνικών εξαγωγών. Σε σύνολο 16,248 δισ. ευρώ, το 10,81% κατευθύνεται στην Ιταλία, καταγράφοντας οριακή πτώση σε σχέση με το προηγούμενο έτος που ανήλθε σε 11,06%.

Η αξία των εμπορικών ανταλλαγών Ελλάδος-Ιταλίας, για το 2010, ανήλθε σε 6,467 δισ. ευρώ, καταγράφοντας μείωση κατά 10,86 % σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του 2009 (7,255 δισ. ευρώ).

Ειδικότερα, η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς την Ιταλία, κατά το 2010 ανήλθε 1,770 δισ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 4,03% σε σχέση με το 2009 (1,591 δισ. ευρώ). Τα πέντε πρώτα ελληνικά εξαγωγίμα προϊόντα για το 2010 είναι τα αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο, τα ψάρια και μαλακόστρακα, ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών, τα λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά και οι πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες.

Σημειώνεται ότι η αξία των εισαγωγών από την Ιταλία, για την υπό εξέταση περίοδο, ανήλθε σε 4,711 δισ. ευρώ, σημειώνοντας μείωση κατά 15,37% σε σχέση με το 2009 (5,434 δισ. ευρώ).

Το ύψος του ελλείμματος του εμπορικού ισοζυγίου ανήλθε 2,955 δισ. ευρώ, έναντι 3,843 δισ. ευρώ το 2009, ενώ ο δείκτης εξαγωγών προς εισαγωγές βελτιώθηκε ανερχόμενος στο 0,29.

σε ευρώ	2006	2007	2008	2009	2010	% Μεταβολή 10/09
Όγκος Εμπορίου	7.704.855.467	8.308.337.272	8.920.350.041	7.026.027.338	6.467.444.928	-10,81%
Εξαγωγές	1.871.615.659	1.841.119.777	2.001.859.507	1.591.270.948	1.756.112.060	4,03%
Εισαγωγές	5.833.239.808	6.467.217.495	6.918.490.534	5.434.756.390	4.711.332.868	-15,37%
Εμπορικό Ισοζυγίο	-3.961.624.149	-4.626.097.718	-4.916.631.027	-3.843.485.442	-2.955.220.808	-31,26%
Δείκτης ΕΞ/ΕΙΣ	0,32	0,28	0,29	0,29	0,37	

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ

Από την ανάλυση των διαθέσιμων στοιχείων προκύπτει ότι σημαντική αύξηση στις εξαγωγές τους, κατέγραψαν ο χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό (69,78%), οι πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις και μέρη αυτών (59,23%) και το αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο (58,37%). Σημαντική μείωση κατέγραψαν τα ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών κατά 22,17%, και τα δημητριακά κατά 13,25%.

Όπως προκύπτει από τα διαθέσιμα στοιχεία του 2010, της ΕΣΥΕ, σε επίπεδο χωρών, η Ιταλία αποτέλεσε το δεύτερο προορισμό των ελληνικών εξαγωγών, καλύπτοντας το 10,81% του συνόλου των ελληνικών εξαγωγών και δεύτερη χώρα, ως προς τις εισαγωγές (9,87% του συνόλου των ελληνικών εισαγωγών).

ΕΞΕΛΙΞΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΜΕΡΟΥΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΣ

<i>σε ευρώ</i>	2008	2009	2010	% Μεταβολή 10/09	Μερίδιο ως προς το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών στην Ιταλία 2008	Μερίδιο ως προς το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών στην Ιταλία 2009	Μερίδιο ως προς το σύνολο των ελληνικών εξαγωγών στην Ιταλία 2010
(76) Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	237.893.753	158.690.251	251.316.234	58,37%	11,88%	9,97%	14,31%
(03) Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια	171.989.610	195.230.488	215.006.817	10,13%	8,59%	12,27%	12,24%
(27) Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών. Ασφαλτώδεις ύλες. Κεριά ορυκτά	231.432.361	234.982.715	182.887.545	-22,17%	11,56%	14,77%	10,41%
(15) Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά. Προϊόντα της διάσπασης αυτών. λίπη βρώσιμα επεξεργασμένα. κεριά ζωικής ή φυτικής προέλευσης	169.486.906	150.651.556	142.566.319	-5,37%	8,47%	9,47%	8,12%
(39) Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	108.334.770	87.465.602	84.624.091	-3,25%	5,41%	5,50%	4,82%
(74) Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	166.722.021	43.956.311	74.628.964	69,78%	8,33%	2,76%	4,25%
(84) Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών	51.559.976	38.879.136	61.905.597	59,23%	2,58%	2,44%	3,53%
(10) Δημητριακά	51.733.706	69.029.427	59.884.063	-13,25%	2,58%	4,34%	3,41%

(30) Φαρμακευτικά προϊόντα	31.128.086	36.418.859	52.325.647	43,68%	1,55%	2,29%	2,98%
(85) Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου, συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου για την τηλεόραση, και μέρη και εξαρτήματα των συσκευών αυτών	56.450.911	28.000.220	45.447.094	62,31%	2,82%	1,76%	2,59%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ

σε ευρώ	2008	2009	2010	% Μεταβολή 10/09	Μερίδιο ως προς το σύνολο των ελληνικών εισαγωγών από Ιταλία 2008	Μερίδιο ως προς το σύνολο των ελληνικών εισαγωγών από Ιταλία 2009	Μερίδιο ως προς το σύνολο των ελληνικών εισαγωγών από Ιταλία 2010
(84) Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των μηχανών ή συσκευών	1.097.461.780	864.777.504	663.246.437	-23,30%	15,86%	15,91%	14,08%
(39) Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	423.896.225	308.647.104	302.312.849	-2,05%	6,13%	5,68%	6,42%
(87) Αυτοκίνητα οχήματα, ελκυστήρες, ποδήλατα και άλλα οχήματα για χερσαίες μεταφορές, τα μέρη και εξαρτήματα τους	422.939.676	280.857.404	248.573.886	-11,49%	6,11%	5,17%	5,28%
(30) Φαρμακευτικά προϊόντα	218.828.952	292.382.002	226.104.697	-22,67%	3,16%	5,38%	4,80%

(85) Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου, συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου για την τηλεόραση, και μέρη και εξαρτήματα των συσκευών αυτών	331.782.343	244.182.278	215.138.226	-11,89%	4,80%	4,49%	4,57%
(62) Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, άλλα από τα πλεκτά	286.289.040	246.880.558	205.835.157	-16,63%	4,14%	4,54%	4,37%
(27) Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών. Ασφαλτώδεις			183.768.202	34,75%			3,90%
(61) Ενδύματα και συμπληρώματα του ενδύματος, πλεκτά	216.109.313	183.918.337	166.489.217	-9,48%	3,12%	3,38%	3,53%
(94) Έπιπλα, έπιπλα ιατροχειρουργικά. Είδη κλινοστρωμνής και παρόμοια. Συσκευές φωτισμού που δεν κατονομάζονται ή δεν περιλαμβάνονται αλλού. Λάμπες-ρεκλάμες φωτεινά σήματα, φωτεινές ενδεικτικές πινακίδες και παρόμοια είδη. Προκατασκευές	278.218.523	212.961.038	165.768.960	-22,16%	4,02%	3,92%	3,52%
(48) Χαρτί και χαρτόνια. Τεχνουργήματα από κυτταρίνη, χαρτί ή χαρτόνι	211,589,189	185.213.738	161.276.505	-12,92%	3,06%	3,41%	3,42%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ

σε ευρώ	Μερίδιο σημαντικότερων ελληνικών εξαγωγίμων προϊόντων ως προς το σύνολο ιταλικών εισαγωγών των αντίστοιχων προϊόντων			
	2007	2008	2009	2010
(76) Αργίλιο και τεχνουργήματα από αργίλιο	4,71%	5,22%	6,07%	5,88%
(03) Ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια	6,20%	5,94%	7,00%	6,72%
(27) Ορυκτά καύσιμα, ορυκτά λάδια και προϊόντα της απόσταξης αυτών. Ασφαλτώδεις ύλες. Κεριά ορυκτά	0,09%	0,30%	0,45%	0,26%
(15) Λίπη και λάδια ζωικά ή φυτικά. Προϊόντα της διάσπασης αυτών. λίπη βρώσιμα επεξεργασμένα. κεριά ζωικής ή φυτικής προέλευσης	8,88%	5,91%	6,26%	4,99%
(39) Πλαστικές ύλες και τεχνουργήματα από αυτές τις ύλες	0,69%	0,77%	0,80%	0,59%
(74) Χαλκός και τεχνουργήματα από χαλκό	1,48%	2,73%	1,24%	1,21%
(84) Πυρηνικοί αντιδραστήρες, λέβητες, μηχανές, συσκευές και μηχανικές επινοήσεις. Μέρη αυτών των	0,14%	0,15%	0,15%	0,20%
(10) Δημητριακά	1,53%	2,06%	3,67%	2,93%
(30) Φαρμακευτικά προϊόντα	0,26%	0,26%	0,27%	0,37%
(85) Μηχανές, συσκευές και υλικά ηλεκτρικά και τα μέρη τους. Συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής του ήχου, συσκευές εγγραφής ή αναπαραγωγής των εικόνων και του ήχου για την τηλεόραση, και μέρη και εξαρτήματα των συσκευών αυτών	4,71%	5,22%	6,07%	5,88%

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, Istat

2. Τουρισμός

Αυξητική τάση παρουσιάζει την τελευταία πενταετία η τουριστική κίνηση από Ιταλία προς τη χώρα μας. Από 1,022 εκ. επισκέπτες το 2005, οι επισκέπτες ανήλθαν σε 1,357 εκ. το 2009.

Για το 2010, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζας Ιταλίας, σημειώθηκε αύξηση της τουριστικής κίνησης προς τη χώρα μας κατά 13,48% (1.540.000 επισκέπτες έναντι 1.357.000 το 2009).

Αναφορικά με τον κλάδο του τουρισμού στην Ιταλία, παρακάτω παραθέτουμε στοιχεία αναφορικά με τον εξερχόμενο τουρισμό της χώρας προς Ελλάδα, καθώς και σχετικές εκτιμώμενες δαπάνες.

ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ (ΣΕ ΑΠΟΛΥΤΟΥΣ ΑΡΙΘΜΟΥΣ – ΣΕ ΧΙΛΙΑΔΕΣ)

Χώρα/ες	2006	2007	2008	2009	2010
Ελλάδα	1.005	1.157	1.200	1.357	1.539
Μερίδιο	1,98%	2,12%	2,02%	2,29%	2,50%
Σύνολο	50.878	54.541	59.304	59.368	61.547

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Τράπεζας της Ιταλίας

ΔΑΠΑΝΕΣ (ΣΕ ΕΚ. ΕΥΡΩ)

Χώρα/ες	2006	2007	2008	2009	2010
Ελλάδα	652	820	867	879	977
Μερίδιο	3,54%	4,11%	4,14%	4,39%	4,79%
Σύνολο	18.399	19.952	20.922	20.015	20.416

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων Τράπεζας της Ιταλίας

3. Διμερής Συνεργασία

Ενέργεια

- Η κατασκευή του αγωγού φυσικού αερίου Τουρκίας-Ελλάδος-Ιταλίας (ITGI) αποτελεί τη σημαντικότερη συνεργασία στον ενεργειακό τομέα μεταξύ Ελλάδος και Ιταλίας. Η υπογραφή της τριμερούς διακρατικής συμφωνίας στις 26 Ιουλίου 2007 στη Ρώμη, από τους τότε Υπουργούς Ανάπτυξης των τριών χωρών, αποτελεί το πρώτο επίσημο νομικό κείμενο που υιοθετεί τον ορισμό Τουρκο-Ελληνο-Ιταλικός αγωγός Φυσικού Αερίου (ITGI). Ο αγωγός έχει σχεδιασθεί να μεταφέρει 8 δις κυβικά μέτρα, ετησίως, προς την Ιταλία, μέσω του ελληνικού δικτύου και του υποθαλάσσιου αγωγού «Ποσειδώνας» (Σταυρολιμένας Θεσπρωτίας-Ότραντο Ιταλίας). Στις 17.06.2010 υπεγράφη στην Άγκυρα Μνημόνιο Κατανόησης μεταξύ των εταιρειών ΔΕΠΑ, Edison και Botas, το οποίο ενισχύθηκε η σημασία του διασυνδεδετικού αγωγού Τουρκίας-Ελλάδος-Ιταλίας (ITGI), καθώς το εν λόγω Μνημόνιο δεσμεύει στο Τουρκικό Εθνικό Σύστημα υσικού Αερίου τη δυναμικότητα διαμετακόμισης που προαπαιτείται για την οικονομική βιωσιμότητα του αγωγού.
- Νέα, επίσης, συνεργασία στον ενεργειακό τομέα διανοίγεται με την κατασκευή της νότιας όδευσης του νέου αγωγού φυσικού South Stream, που θα καταλήγει στην Ιταλία, μέσω Ελλάδος.

Αγωγός Φυσικού Αερίου Τουρκίας-Ελλάδος-Ιταλίας

Ο αγωγός διασύνδεσης Ελλάδος- Ιταλίας έχει σχεδιαστεί να μεταφέρει περίπου 8 δις. κυβικά μέτρα ανά έτος φυσικού αερίου και θα κατασκευαστεί σε 4 φάσεις.

Σύντομο Ιστορικό του Αγωγού Φυσικού Αερίου Ελλάδος-Ιταλίας

Ιούλιος 2002: Υπογράφεται το 1^ο Μνημόνιο Κατανόησης (Memorandum of Understanding) μεταξύ της ΔΕΠΑ και της Ιταλικής εταιρείας EDISON για τη μεταφορά φυσικού αερίου από την περιοχή της Κασπίας, στην Ιταλία, μέσω της Ελλάδας.

Περίοδος 2003-2004: Οι διοικήσεις και τα στελέχη των εταιρειών ΔΕΠΑ και EDISON συναντώνται κατ' επανάληψη, με σκοπό την από κοινού προώθηση του έργου.

Ιούνιος 2004: Στο Συμβούλιο των Υπουργών Ενέργειας της Ε.Ε., στο Λουξεμβούργο, στο οποίο συμμετείχε ο Υφυπουργός Ανάπτυξης κ. Γιώργος Σαλαγκούδης, εκπροσωπώντας τον Υπουργό Ανάπτυξης κ. Δημήτρη Σιούφα, επιτυγχάνεται η ένταξη του αγωγού Τουρκίας- Ελλάδας-Ιταλίας σε προτεραιότητα χρηματοδότησης από την Ε.Ε.

Σεπτέμβριος 2004: Πραγματοποιείται, στην Κωνσταντινούπολη, κοινή συνάντηση μεταξύ του

Προέδρου της ΔΕΠΑ κ. Ραφαήλ Μωυσή και του Γενικού Διευθυντή Ανάπτυξης της EDISON κ. Ρομπέρτο Πόττι και του τότε Προέδρου της τουρκικής εταιρείας BOTAS κ. Μεχμέτ Μπιλγκίτς, για την προώθηση του έργου.

Απρίλιος 2005: Οι εταιρείες ΔΕΠΑ και EDISON προχωρούν σε συμφωνία για συνεργασία και συγχρηματοδότηση του βασικού σχεδιασμού και των λοιπών μελετών του έργου του υποθαλάσσιου αγωγού μέχρι την ανάθεση κατασκευής.

Μάιος 2005: Ξεκινούν οι επαφές μεταξύ των πολιτικών ηγεσιών της Ελλάδας και της Ιταλίας στο Παρίσι. Στο περιθώριο της συνόδου των υπουργών του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας και του ΟΟΣΑ, ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Δημήτρης Σιούφας και ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Ανάπτυξης κ. Νίκος Στεφάνου, συναντούν, για το θέμα αυτό, τον Ιταλό Υπουργό Παραγωγικών Δραστηριοτήτων κ. Κλαούντιο Σκαγιόλα. Οι κ.κ. Σιούφας και Σκαγιόλα συμφωνούν για τη στήριξη του αγωγού και για την υπογραφή Διακρατικής Συμφωνίας.

Ιούνιος 2005: Οι επικεφαλής της ΔΕΠΑ και της EDISON κ. Ραφαήλ Μωυσής και κ. Κλαούντιο Καουντρίνο, παρουσιάζουν από κοινού το έργο στο Υπουργείο Παραγωγικών Δραστηριοτήτων της Ιταλίας.

17 Ιουνίου 2005: Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου Ανάπτυξης κ. Νίκος Στεφάνου, από κοινού, με το Γενικό Διευθυντή Ενέργειας του Υπουργείου Παραγωγικών Δραστηριοτήτων της Ιταλίας, κ. Σέρτζιο Γκαρίμπα, κατ' εντολή των υπουργών τους κ. Σιούφα και κ. Σκαγιόλα, υποβάλλουν κοινό αίτημα προς τη Γενική Διεύθυνση Ενέργειας και Μεταφορών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διεκδικώντας επιχορήγηση από την Ε.Ε., κατά 50% της Μελέτης Σκοπιμότητας του έργου, συνολικού ύψους 11,3 εκατ. ευρώ. Τελικώς, η Ε.Ε. εγκρίνει χρηματοδότηση κατά 30%.

24 Ιουνίου 2005: Ο Υπουργός Ανάπτυξης κ. Δημήτρης Σιούφας και ο ομόλογός του Ιταλός Υπουργός Παραγωγικών Δραστηριοτήτων κ. Κλαούντιο Σκαγιόλα υπογράφουν, στο Καβούρι, Πρωτόκολλο Εκδήλωσης Προθέσεων για την προώθηση της κατασκευής του υποθαλάσσιου Ελληνο-Ιταλικού αγωγού φυσικού αερίου.

4 Νοεμβρίου 2005, Lecce Ιταλίας: υπογραφή της Διακρατικής Συμφωνίας μεταξύ Ελλάδας και Ιταλίας, για την κατασκευή του Ελληνο-Ιταλικού αγωγού μεταφοράς φυσικού αερίου, με το οποίο θα συνδεθούν τα συστήματα φυσικού αερίου των δύο χωρών.

26 Ιουλίου 2007, Ρώμη: Υπογράφεται η τριμερής διακρατική συμφωνία Ελλάδας - Ιταλίας - Τουρκίας, που αποτελεί το πρώτο επίσημο νομικό κείμενο που υιοθετεί τον ορισμό Τουρκο-Ελληνο-Ιταλικός αγωγός (Interconnection Turkey Greece Italy - ITGI).

Η τριμερής αυτή διακρατική συμφωνία, αποτελεί συνέχεια των Διακρατικών Συμφωνιών Ελλάδος-Τουρκίας και Ελλάδος-Ιταλίας. Στόχος αυτής της συμφωνίας είναι, αφ' ενός η δέσμευση των κυβερνήσεων Ελλάδας, Τουρκίας και Ιταλίας για τη σύνδεση των δικτύων φυσικού αερίου των τριών κρατών, αφετέρου η από κοινού διαχείριση του έργου ως ενότητα. Το έργο αυτό, γνωστό ως Νότιος Ευρωπαϊκός Διάδρομος Φυσικού Αερίου, έχει χαρακτηριστεί ως έργο πρώτης προτεραιότητας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα αποτελέσει το πρώτο σημαντικό έργο ενεργειακής υποδομής στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Ο αγωγός διασύνδεσης Ελλάδος-Ιταλίας έχει σχεδιασθεί να μεταφέρει περίπου 8 δισ. κυβικά μέτρα, ετησίως, και θα κατασκευασθεί σε 4 στάδια.

Τα βασικά σημεία της τριμερούς διακρατικής συμφωνίας συνδέονται:

α) Με τη διασφάλιση της διέλευσης μέσω Τουρκίας των ποσοτήτων του αερίου που θα διαμετακομιστούν στην Ιταλία, μέσω του ελληνικού δικτύου και του υποθαλάσσιου αγωγού «Ποσειδώνας».

β) Με την εξασφάλιση της τροφοδότησης της ελληνικής αγοράς φυσικού αερίου με ποσότητες μέσω Τουρκίας. Ο αγωγός Τουρκίας-Ελλάδος, που έχει ήδη τεθεί σε εμπορική λειτουργία, έχει ετήσια δυναμικότητα 11,5 δισ. κυβικών μέτρων. Από αυτά, τα 8,8 δισ. κυβικά μέτρα θα διαμετακομίζονται στην Ιταλία, ενώ τα 0,75 δισ. κυβικά μέτρα έχουν ήδη συμβολαιοποιηθεί από τη ΔΕΠΑ. Τα υπόλοιπα 2 δισ. κυβικά μέτρα, έχουν εξασφαλισθεί για την ελληνική αγορά.

γ) Με τη δυνατότητα σε κάθε εταιρεία που θα θελήσει να προμηθευτεί αέριο από τις χώρες ανατολικά της Τουρκίας, να έχει πρόσβαση στο τουρκικό δίκτυο για να μεταφέρει τις ποσότητες στην Ελλάδα, καταβάλλοντας, φυσικά, το ανάλογο τέλος μεταφοράς.

Κατά την επίσκεψη του Υπουργού Ανάπτυξης κ. Φώλια στη Ρώμη, στο πλαίσιο του διεθνούς Forum Ενέργειας, στις 22-24.4.2008 και σε συνάντησή του με τον Τούρκο ομόλογό του συμφωνήθηκε ότι, πέραν από την τριμερή συμφωνία Τουρκίας- Ελλάδος - Ιταλίας για τη μεταφορά φυσικού αερίου, θα πρέπει να υπογραφεί και νέα τετραμερής διακρατική συμφωνία, η οποία θα συμπεριλαμβάνει και το Αζερμπαϊτζάν.

Υπεγράφη, επίσης, στις 11.6.2008 στην Αθήνα η ιδρυτική πράξη της εταιρείας “IGI Ποσειδών” η οποία με έδρα την Αθήνα θα σχεδιάσει, θα κατασκευάσει και θα αναπτύξει τον υποθαλάσσιο αγωγό φυσικού αερίου Ελλάδος-Ιταλίας. Στην εταιρεία αυτή συμμετέχει με 50% η ΔΕΠΑ και με 50% η ιταλική Edison.

Πανευρωπαϊκά Δίκτυα

Στον τομέα των μεταφορών, υφίσταται συνεργασία στο πλαίσιο του 8^{ου} Πανευρωπαϊκού άξονα, δεδομένου ότι ο άξονας ξεκινάει από τους λιμένες του Μπάρι και του Μπρίντζι, ενώ στο Μπάρι εδρεύει και η μόνιμη Γραμματεία της Διευθύνουσας Επιτροπής του άξονα.

Στη Διεθνή Διάσκεψη Μεταφορών Ten-T DAYS 2009, Το μέλλον των Πανευρωπαϊκών Οδικών Μεταφορών, που διοργανώθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το ιταλικό Υπουργείο Μεταφορών και Υποδομών, στις 21-22.10.09, στη Ρώμη, συμμετείχαν 41 εκπρόσωποι ευρωπαϊκών χωρών, αφρικανικών χωρών από την περιοχή της Μεσογείου, καθώς και από τη Ρωσική Ομοσπονδία και την Τουρκία.

Με το πέρας των εργασιών, υπέγραψαν το κείμενο “Χάρτα της Νεάπολης” στο οποίο έγινε, ομοφώνως, αποδεκτή η πρόταση του ιταλού Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να μην εντάσσονται στις δεσμεύσεις του Συμφώνου Σταθερότητας, οι επενδύσεις που σχετίζονται με τα πανευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, με το σκοπό να επισπευσθεί η υλοποίηση αυτών των μεγάλων έργων. Αποφασίσθηκε, επίσης, η Διάσκεψη αυτή, να πραγματοποιείται σε ετήσια βάση και η επόμενη να πραγματοποιηθεί στη Σαραγόσα της Ισπανίας, το 2010.

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Ελλάδος- Ιταλίας

Στις 28.3.2008, ενεκρίθη το «Διασυνοριακό επιχειρησιακό πρόγραμμα Ελλάδος-Ιταλίας 2007-2013», στο πλαίσιο του στόχου «Ευρωπαϊκή εδαφική συνεργασία», που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης. Από ελληνικής πλευράς, επιλέξιμες περιοχές είναι οι Περιφέρειες Δυτικής Ελλάδος, Ηπείρου και Ιονίων Νήσων, ενώ από ιταλικής, η περιφέρεια της Απουλίας.

Η χρηματοδότηση του προγράμματος ανέρχεται σε 118,6 εκ. ευρώ με άξονες προτεραιότητας την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας, τη βελτίωση της προσπελασιμότητας σε βιώσιμα δίκτυα και υπηρεσίες, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της προστασίας του περιβάλλοντος και της ενδυνάμωσης της κοινωνικής και πολιτιστικής συνοχής.

Μνημόνιο Συμφωνίας μεταξύ των Επιμελητηρίων Δυτικής Ελλάδας, Ιονίων Νήσων, Ηπείρου και Απουλίας υπεγράφη στη διάσκεψη του Μπρίντζι (15-16.05.09) για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ελλάδας - Ιταλίας 2007-2013.

Forum Επιμελητηρίων Αδριατικής & Ιονίου

Το Forum των Επιμελητηρίων της Αδριατικής και Ιονίου είναι μία Ένωση που συνεστήθη το 2001 μεταξύ των επιμελητηρίων των χωρών της Αδριατικής και Ιονίου (Ιταλία, Κροατία, Βοσνία Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο, Σλοβενία, Αλβανία και Ελλάδα), με βασικό σκοπό την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της περιοχής και την ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των επιμελητηρίων. Σήμερα, συμμετέχουν 30 επιμελητήρια, στα οποία, από ελληνικής πλευράς, συμπεριλαμβάνονται και εκείνα της Κέρκυρας, Θεσπρωτίας, Ζακύνθου, Λευκάδος, Αχαΐας, Ηλείας, Αιτωλοακαρνανίας, Ιωαννίνων, Πρέβεζας και το Οικονομικό Επιμελητήριο (Παράρτημα Ηπείρου). Η όλη πρωτοβουλία προήλθε από τα επιμελητήρια της Αγκώνας και του Σπλιτ Κροατίας.

Το Forum διοικείται από 9μελές συμβούλιο, στο οποίο, την παρούσα περίοδο, προεδρεύει η Πρόεδρος του επιμελητηρίου του Σπλιτ κα Radovanovic και τη θέση του αντιπροέδρου κατέχει ο Πρόεδρος του επιμελητηρίου Αγκώνας κ. Giampaolo Giampaoli. Στο Συμβούλιο συμμετέχει, ως μέλος, και εκπρόσωπος του επιμελητηρίου Αγρινίου.

Πρωτοβουλία Αδριατικής & Ιονίου

Η Πρωτοβουλία Αδριατικής και Ιονίου δημιουργήθηκε με την Διάσκεψη για την Ανάπτυξη και την Ασφάλεια στην Αδριατική που έλαβε χώρα στις 19 και 20 Μαΐου 2000 στην Αγκώνα της Ιταλίας. Οι χώρες που συμμετέχουν είναι η Αλβανία, η Βοσνία Ερζεγοβίνη, η Ελλάδα, η Ιταλία, Η Σερβία, το Μαυροβούνιο, η Ιταλία, η Σλοβενία και η Κροατία. Με τη διακήρυξη της Αγκώνας υπογραμμίζεται το γεγονός ότι η ενίσχυση της περιφερειακής πρωτοβουλίας ενισχύει την πολιτική και οικονομική σταθερότητα στην περιοχή.

Στην Πρωτοβουλία λειτουργούν τράπεζες εργασίας (οικονομίας, Τουρισμού, συνεργασίας ΜΜΕ-Περιβάλλοντος- Θαλάσσιες μεταφορές –πολιτισμού-διαπανεπιστημιακής συνεργασίας).

Η Ιταλία από την 1.6.2009 άσκησε την, εκ περιτροπής, ετήσια Προεδρία της ΠΑΙ. Στο πλαίσιο της τραπεζών εργασίας, η ιταλική Προεδρία προώθησε την υπογραφή Μνημονίων Κατανόησης μεταξύ των κρατών μελών στους τομείς των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και της Αγροτικής Ανάπτυξης.

Σημειώνεται ότι, σε συνέχεια πρότασης το 2010 του Ιταλού Υπουργού Εξωτερικών, κ. Φράνκο Φραττίνι, συμφωνήθηκε να προχωρήσει με γρήγορα βήματα η συνεργασία για τη δημιουργία «Μάκρο-περιφέρειας» για τις χώρες της Πρωτοβουλίας, στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ακολουθώντας το παράδειγμα των χωρών της Βαλτικής και της πρωτοβουλίας των χωρών του Δούναβη.

Στις 12.2.2010 υπεγράφη στο πλαίσιο του Βαλκανικού Υπουργικού Εοενδυτικού Forum, στη Βερόνα, Πρωτόκολλο για τη συνεργασία των μικρομεσαίων επιχειρήσεων των χωρών-μελών της Πρωτοβουλίας, το οποίο, όμως, δεν υπεγράφη από τον εκπρόσωπο της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, ο οποίος παρόλα αυτά δήλωσε ότι στηρίζει πλήρως το περιεχόμενο του Πρωτοκόλλου. Υπεγράφη,

επίσης, στις 26.05.2010, στη Ρώμη, από τους Υπουργούς Γεωργίας των χωρών/μελών της Πρωτοβουλίας Αδριατικής και Ιονίου, Πρωτόκολλο συνεργασίας για την Αγροτική Ανάπτυξη των χωρών/μελών. Από ελληνικής πλευράς, συμμετείχε η Υπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κα Μπατζελή.

Η Προεδρία, από 01.06.2009 έως 31.05.2010, ασκήθηκε από την Ιταλία, ενώ από 01.06.2010 ασκείται από το Μαυροβούνιο.

Λοιπές Συνεργασίες

1. Πραγματοποιήθηκε στις 25.10.2010 συνάντηση στους χώρους της Πρεσβείας με ιδιοκτήτες και εκπροσώπους 45 ελληνικών εστιατορίων που λειτουργούν στην ιταλική επικράτεια. Στο πλαίσιο αυτή της συνάντησης αποφασίστηκε η δημιουργία φορέα εκπροσώπησης των ελληνικών εστιατορίων στην Ιταλία. Προς τούτο οι εκπρόσωποι εξέλεξαν πενταμελή επιτροπή, η οποία σε συνεργασία με το Γραφείο Ο.Ε.Υ. θα προχωρήσει στην κατάρτιση καταστατικού και λοιπών ενεργειών για τη δημιουργία Ενώσεως Ελληνικών Εστιατορίων στην Ιταλία.
2. Σε συνέχεια συνεδρίου που διοργανώθηκε από τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, στη Θεσσαλονίκη στις 14 Μαΐου, τ.ε., με θέμα “Τα Συστήματα Στήριξης Εξωστρέφειας των Επιχειρήσεων” στο οποίο συμμετείχαν και παρουσίασαν τα συστήματα στήριξης της εξωστρέφειας των ιταλικών επιχειρήσεων εκπρόσωποι του ιταλικού Υπουργείου Ανάπτυξης και της Ένωσης των Ιταλικών Επιμελητηρίων, διοργανώθηκε στις 21.7.2010, στη Ρώμη, παρουσία του Υφυπουργού Ανάπτυξης κ. Urso αρμόδιου για τις διεθνείς οικονομικές σχέσεις της χώρας, σεμινάριο/ενημέρωση προκειμένου να παρουσιασθούν, ειδικότερα, οι πολιτικές που ακολουθεί η Ιταλία στη στήριξη της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο του ανωτέρω σεμιναρίου και παρουσία του Υφυπουργού Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας κ. Μάρκου Μπόλαρη και του Ιταλού Υφυπουργού Οικονομικής Ανάπτυξης κ. Adolfo Urso, πρωτόκολλο συμφωνίας μεταξύ του ΣΕΒΕ, του ελληνο-ιταλικού επιμελητηρίου της Θεσσαλονίκης και του Ιταλικού Ινστιτούτου Τουριστικών Ερευνών με κύριο αντικείμενο συνεργασίας την παροχή τεχνογνωσίας από τον ιταλικό φορέα για την πιστοποίηση των ιταλικών εστιατορίων στην αλλοδαπή.

4. Επενδύσεις

Ιταλικές Επενδύσεις στην Ελλάδα

Η ανάπτυξη του εμπορίου, η οποία διευκολύνεται από την γεωγραφική εγγύτητα, έχει συμβάλει στο παρελθόν στο να διατηρηθεί σε χαμηλά επίπεδα το ύψος των ιταλικών επενδύσεων στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι, από τη δεκαετία του '90, η ελληνική αγορά είχε αρχίσει να αναδύεται ως σημαντική αγορά εξαιτίας της γειτνίασής της με τις νέες αναδύμενες περιοχές όπως αυτές των Βαλκανίων και του Καυκάσου.

Η Ιταλία τοποθετείται στην ένατη θέση στην κατάταξη των κύριων επενδυτών στην Ελλάδα. Το απόθεμα των ιταλικών επενδύσεων το 2008 αυξήθηκε κατά 61,8% έναντι του προηγούμενου έτους, σε αντίθεση με το απόθεμα του συνόλου σε παγκόσμιο επίπεδο (-19,5%), κατά συνέπεια το ποσοστό των ιταλικών επενδύσεων να ανέλθει από 1,7% σε 3,3%.

Οι ιταλικές επενδύσεις αφορούσαν κυρίως στον κλάδο των μεταφορών και επικοινωνιών (39,8%) του εμπορίου (33,3%), της μεταποίησης (23,1%) και σε μικρότερο βαθμό στο χρηματοοικονομικό (2,2%), τον ξενοδοχειακό (0,3%) και των οικιστικών κατασκευών (0,2%).

Το μεγαλύτερο μέρος της ιταλικής παρουσίας στην Ελλάδα αποτελείται από πολλές μικρομεσαίες εταιρείες για τις οποίες δεν είναι εύκολο να συγκεντρωθούν στοιχεία και οι οποίες μέσω μεταπωλητών και των τοπικών αντιπροσώπων διαθέτουν ένα εκτεταμένο δίκτυο διανομής καταναλωτικών αγαθών, αλλά και γενικότερα ιταλικών προϊόντων (είδη ένδυσης, έπιπλα, είδη οικιακής χρήσης, τρόφιμα κλπ.).

Ως σημαντικότερες ιταλικές επενδύσεις στην Ελλάδα σημειώνονται: Riva Group τομέας σιδηρουργίας, Italcementi τσιμεντοβιομηχανία, Kerakoll χημικά, Barilla Spa μονάδα παραγωγής ζυμαρικών, Cooperlat Spa τομέας γαλακτοκομίας, Euricom Spa παραγωγή ζυμαρικών, Campari Spa που εξαγόρασε την εταιρεία Ούζο 12, PIERALISI, Ferrero Spa με γραφείο αντιπροσωπίας, Edison Hellas στον τομέα της ενέργειας, Italgas τομέας φυσικού αερίου, Autogrill εστιατόρια κατά μήκος εθνικών οδών, Impregilo κατασκευές, Fincantieri ναυπηγικές εργασίες, Mondatori εκδοτικός οίκος. Σε υπηρεσίες η Assicurazioni Generali Ασφάλειες, Alitalia και AirOne στις αεροπορικές μεταφορές και ο όμιλος Grimaldi σε ναυτιλιακές υπηρεσίες (Μινωικές Γραμμές ΑΕ).

Ελληνικές Επενδύσεις στην Ιταλία

Για το έτος 2010 οι επενδυτικές ροές μεταξύ Ελλάδος-Ιταλίας, διαμορφώθηκαν ως εξής:

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΡΟΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ (ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ) ΡΟΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΤΟΣ	2010	2009	2008	2007	2006
Χώρα προέλευσης κεφαλαίων	(ποσό σε εκατ. ευρώ)				
Ιταλία	-46,5	16,7	141,6	176,6	269,2
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΩΝ	4.025,0	3.834,9	6.077,5	4.753,2	6.988,5

ΚΑΘΑΡΕΣ ΡΟΕΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΓΙΑ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΜΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

* Το αρνητικό πρόσημο αφορά είτε καθαρή εξόφληση δανείων που είχαν χορηγηθεί σε θυγατρικές εταιρίες στην Ελλάδα από τις μητρικές τους είτε αποεπένδυση (εκροή) μεγαλύτερη της επένδυσης (εισροή).

ΕΤΟΣ	2010	2009	2008	2007	2006
Χώρα προέλευσης κεφαλαίων	(ποσό σε εκατ. ευρώ)				
Ιταλία	-158,7	-88,2	-16,9	17,8	92,8
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΩΝ	1.651,9	1.753,9	3.071,1	1.542,6	4.268,9

Πηγή: Τράπεζα Της Ελλάδος

Περίπου 20 εταιρείες ελληνικών συμφερόντων δραστηριοποιούνται στην Ιταλία.

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΤΕΛΕΦΑΞ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΠΡΟΪΟΝΤΑ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	SPIDER ITALIA S.R.L	0039 080 5611107	0039 080 5044695	Via S. Matarrese 2/7 70124 Bari	Μεταλλοβιομηχανία	Εταιρεία ελληνικών συμφερόντων (99%)
2	HELESI ITALIA S.R.L	0039 39 0835 461336	0039 0835 462587	Via Pomarico s/n Tecnoparco Valbasento 75010 Pisticci Scalo (Matera)	Βιομηχανία Περιβαλλοντικών συστημάτων (κάδοι απορριμμάτων, υπηρεσίες διαχείρισης απορριμμάτων, μονάδα ανακύκλωσης)	Εταιρεία ελληνικών συμφερόντων (99%)
3	SARDA PERLITE S.R.L.	0039 0783 89375	0039 0783 89794	Via Barone Rossi 27 09125 Cagliari	Βιομηχανικά Ορυκτά (εξόρυξη, επεξεργασία και εμπορία βιομηχανικών ορυκτών-περλιτη)	Η Σ& Β Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε συμμετέχει με ποσοστό 61%
4	LAVIOSA CHIMICA MINERARIA S.P.A.	0039 0586 434000	0039 0586 425301	Via Leonardo da Vinci 21 57123 Livorno	Βιομηχανικά Ορυκτά (Παραγωγή και εμπορία οργανόφιλου μπεντονίτη στη βιομηχανία χρωμάτων και μελάνης.)	Η Σ& Β Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε συμμετέχει με ποσοστό 61%
5	FAMAR ITALIA S.P.A. BARANZATE Production Site	0039 02 356971	0039 02 35697 6542	Via Zambelletti 25- 20021 Baranzate -Milano	Φαρμακευτική βιομηχανία	Εταιρεία ελληνικών συμφερόντων
6	ITALY FOLTENE LABORATORIES S.p.A.	0039 031 385555	+39 031 563.675	Piazza XX settembre 2 22079 Villa Guardia Como	Βιομηχανία Φαρμάκων καλλυντικών προϊόντων υγείας και ομορφιάς	Θυγατρική εταιρεία ελληνικών συμφερόντων
7	FINTITAN S.R.L	0039 0415317874	0039 0415317796	Via delle Industrie 54 30175 Marghera Venezia	Εισαγωγή και Εμπορία Τσιμέντου	Θυγατρική εταιρεία ελληνικών συμφερόντων
8	RIDENCO S.R.L.	0039 051 6320759	0039 051 6320272	Via Matteotti 161 Loc. 40013 Castello di Castelmaggiore - Bologna	Βιομηχανία Επωνύμων Ενδυμάτων με το εμπορικό σήμα NAUTICA	Θυγατρική εταιρεία ελληνικών συμφερόντων (Ριντένκο Α.Ε.99,50%)
9	FAGE ITALIA S.R.L.	0039 02 48610325	0039 02 48610390	Via De Nicola Enrico 12 20090 Cesano Boscone Milano	Εμπορία Γαλακτοκομικών προϊόντων	Θυγατρική εταιρεία ελληνικών συμφερόντων (ΦΑΓΕ 100%)
10	PYRAMIS ITALY	0039 0444 341024			Βιομηχανία Μεταλλουργίας (προϊόντα κουζίνας, μπάνιου)	Θυγατρική του ελληνικού Ομίλου ΠΥΡΑΜΙΣ Α.Ε. με ποσοστό 100%
11	FIBRAN ITALIA	0039 010 25466.1	0039 010 25466949	Ponte Morosini 49 16126 Genova	Εμπορία θερμομονωτικών οικοδομικών προϊόντων	Θυγατρική του ελληνικού Ομίλου Fibran
12	S.I.C.M.E SRL	0039 0331 865231	0039 0331 865624	Via Vecchia Milanese35 21040 Venegono Inferiore Varese	Βιομηχανία Συστημάτων Συσκευασίας	Θυγατρική του ελληνικού Ομίλου Μαίλης με ποσοστό 100%

13	SIAT SPA - COLUMBIA SRL	0039 0269495326	0039 02 96790397	Via della Repubblica 44 20020 Solaro -Milano	Βιομηχανία Συστημάτων Συσκευασίας	Θυγατρική του ελληνικού Ομίλου Μαίλης με ποσοστό 100%
14	INTRALOT ITALIA SPA	0039 06 4147	0039 06 62277139	Via Tiburtina 1155-00156 Roma	Τυχερά Παιχνίδια	Η Intralot ΑΕ συμμετέχει με ποσοστό 85%
15	VENETA SERVIZI SRL	0039 041 5931111	0039 041 596380	Galleria Aldo Moro 11-31021 Mogliano Veneto	Τυχερά Παιχνίδια	Η Intralot ΑΕ συμμετέχει με ποσοστό 50%
16	COCA COLA HBC ITALIA	0039 02 270771	0039 02 27005761	Viale Monza 338 20128 Milano	Εταιρεία παραγωγής και εμπορίας μη αλκοολούχων ποτών	Θυγατρική του ελληνικού Ομίλου Coca -Cola Hellenic, συμμετέχει με ποσοστό 100%
17	FONTI DEL VULTURE SRL	0039 02 270771	0039 02 2705761	C.da La Francesca 85028 Rionero in Vulture -Potenza	Εταιρεία παραγωγής και εμπορία μεταλλικών νερών	Η Coca -Cola Hellenic συμμετέχει με ποσοστό 50%
18	EURMATIK	0039 0331 610777	0039 02 610700	Via Marco Polo 12 21054 Fagnano Olona	Εταιρεία παραγωγής και εμπορίας μη αλκοολούχων ποτών	Θυγατρική του ελληνικού Ομίλου Coca -Cola Hellenic, συμμετέχει με ποσοστό 100%
19	AEGEAN AIRLINES	0039 06 97150532- 33	0039 06 6595 8682	Torre Uffici 2 Aeroporto Leonardo da Vinci 00054 Fiumicino -Roma	Αεροπορική εταιρεία	Εταιρεία ελληνικών συμφερόντων
20	ANEK LINES ITALIA SRL	0039 071 20 72 346	0039 071 20 77 904	Via XXIX Settembre 2/O 60122 Ancona	Ναυτιλιακή εταιρεία	Εταιρεία ελληνικών συμφερόντων
21	MINOAN LINES	0039 081 496 460	0039 081 551 7716	via M. Campodisola, 13 cap.80133 Napoli / Italia	Ναυτιλιακή εταιρεία	Ανήκει στον όμιλο Grimaldi Lines
22	SUPERFAST	0030 210 891 9000	0030 210 891 9509	Λεωφ. Συγγρού 123-125 & Τορβά 3 11745 Αθήνα	Ναυτιλιακή εταιρεία	Εταιρεία ελληνικών συμφερόντων
23	ADRIATIC FERRIES	0030 213 0393320		Ακτή Μιαούλη & Κανθάρου 2 18537 Πειραιάς	Ναυτιλιακή εταιρεία	Εταιρεία ελληνικών συμφερόντων της Agoudimos Lines και Ventouris Ferries

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ – ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Παρά το γεγονός ότι η Ιταλία είναι ο δεύτερος εμπορικός εταίρος σε εξαγωγές και εισαγωγές με τη χώρα μας, εντούτοις η διείσδυση των ελληνικών εξαγωγών στο σύνολο των ιταλικών εξαγωγών, παρά την σταδιακή αύξηση που σημειώνουν, παραμένει αρκετά περιορισμένη (0,53%). Δύο δυναμικοί τομείς της ελληνικής οικονομίας οι ιχθυοκαλλιέργειες και το αλουμίνιο παρουσιάζουν σταθερή και ανοδική αύξηση που, από κοινού με τις εξαγωγές ελαίων (κυρίως χύδην ελαιόλαδο), καταλαμβάνουν το 34,67% των ελληνικών εξαγωγών προς την Ιταλία (2010). Αξιοσημείωτη είναι και η παρουσία του ελληνικού γιαουρτιού, της φέτας και των βρώσιμων ελιών σε όλες σχεδόν τις μεγάλες αλυσίδες πολυκαταστημάτων ανά την χώρα. Σε πολύ μικρότερο βαθμό και τα ελληνικά κρασιά κυρίως σε εξειδικευμένες κάβες που πωλούνται κρασιά από όλο τον κόσμο και σε εισαγωγείς ελληνικών προϊόντων. Σημειώνεται επίσης ότι ήδη έχουν ξεκινήσει διαφημίσεις για το γιαούρτι στον εγχώριο ηλεκτρονικό τύπο.

Η παρουσία αυτή των ελληνικών τροφίμων - γιαούρτι, φέτα, ελιές – καθιερωμένων, πλέον, προϊόντων στις διατροφικές συνήθειες των ιταλών καταναλωτών, θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως αρωγοί και για άλλα είδη τροφίμων, με δυναμική παρουσία και εξωστρέφεια στην Ελλάδα. Στο πλαίσιο, αυτό κατευθύνεται και η πρωτοβουλία του Γραφείου ΟΕΥ το 2010, για δράσεις σε συνεργασία με τα 50 περίπου ελληνικά εστιατόρια στην Ιταλία.

Δ. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΈΛΛΗΝΕΣ ΕΞΑΓΩΓΕΙΣ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ

Μέτρα για την Προώθηση Εξαγωγών & Επενδύσεων

Εξαγωγικές πιστώσεις (νόμος 227/77). Μέσω αυτού του νόμου δίνεται η δυνατότητα στις ιταλικές εξαγωγικές επιχειρήσεις να προσφέρουν στους ξένους εισαγωγείς, πιστώσεις για μεσο-μακροπρόθεσμο χρονικό διάστημα. Καλύπτεται έως και το 85% του συνόλου της προμήθειας. Ένα μέρος ίσο με το τουλάχιστον το 15% πρέπει να πληρώνεται από τον αγοραστή σε μετρητά.

Ασφάλιση Εξαγωγών (νόμος 326/2003 και ΚΥΑ 143/98 και τροποποιήσεις νόμος 170/99 - Οργανισμός SACE, αντίστοιχος του ΟΑΕΠ).

Συμμετοχή σε μικτές επιχειρήσεις στο εξωτερικό (νόμος 100/90). Μέσω αυτού του νόμου χρηματοδοτείται η συμμετοχή των ιταλικών επιχειρήσεων σε εταιρείες που εδρεύουν σε χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ύψος της χρηματοδότησης μπορεί να καλύψει μέχρι και το 90% του προβλεπόμενου ποσοστού συμμετοχής της αιτούμενης ιταλικής εταιρείας, για συμμετοχή στο κεφάλαιο της μεικτής εταιρίας μέχρι και 51%. Το ίδιο ισχύει και για αύξηση του κεφαλαίου της εταιρείας.

Χρηματοδότηση εξόδων συμμετοχής σε διεθνείς μειοδοτικούς διαγωνισμούς (νόμος 304/90). Αφορά σε τομείς βιομηχανίας, υπηρεσιών, εμπορίου, τουρισμού και γεωργίας. Ισχύει για χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συμμετοχή σε μικτές επιχειρήσεις σε αναπτυσσόμενες χώρες (νόμος 49/87 αρθ. 7): Χρηματοδότηση ιταλικών εταιρειών που θέλουν να ιδρύσουν μικτές επιχειρήσεις σε αναπτυσσόμενες χώρες με κατά κεφαλήν εισόδημα κάτω των 3.250\$, με βάση τα τελευταία στοιχεία που περιλαμβάνονται στην τελευταία έκδοση του "Word Development Report" της Παγκόσμιας Τράπεζας. Η χρηματοδότηση μπορεί να καλύψει μέχρι και το 70% της συμμετοχής της ιταλικής εταιρείας και μέχρι ποσού 5 εκ. ευρώ, και το 50% για το κεφάλαιο συμμετοχής που υπερβαίνει τα 5 εκ. ευρώ και για συνολικό ποσό μέχρι 10 εκ. ευρώ.

Συνεργασία με χώρες εκτός ΕΕ (νόμος 212/92): Χρηματοδοτικό εργαλείο που στοχεύει στην ανάπτυξη διμερών ή πολυμερών προγραμμάτων για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ ιταλικών οργανισμών και οργανισμών επιλεγμένων χωρών, για τη διευκόλυνση της μετάβασης των χωρών αυτών στην οικονομία της αγοράς.

Επενδύσεις στα Βαλκάνια (νόμος 84/01). Χρηματοδοτεί τη συμμετοχή ιταλικών επιχειρήσεων σε επενδυτικά προγράμματα που στοχεύουν στην σταθεροποίηση, ανασυγκρότηση και ανάπτυξη των Βαλκανίων. Η διάθεση των κονδυλίων πραγματοποιείται μέσω των ICE, SIMEST, FINEST, INFORMEST, Fiera del Levante Servizi και της Ένωσης Επιμελητηρίων (Unioncamere). Το πρόγραμμα αφορά προγράμματα που κατατέθηκαν τη διετία 2001-2002, και παραμένει ανοιχτό μόνο για εκείνα που έχουν εγκριθεί και δεν έχουν ολοκληρωθεί.

Μέτρα Ενίσχυσης Εξαγωγικών Φορέων

Τα μέτρα ενίσχυσης των εξαγωγικών φορέων στο εσωτερικό χαρακτηρίζονται από την ενδυνάμωση του ρόλου των επιμελητηρίων, των εξαγωγικών συνεταιρισμών και των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

- Ο νόμος 83/89 προβλέπει οικονομικές ενισχύσεις στους εξαγωγικούς συνεταιρισμούς που σχηματίζουν Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις. Οι ενέργειες που μπορούν να χρηματοδοτηθούν προωθητικές ενέργειες όπως: συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις στο εξωτερικό και στην Ιταλία, έρευνες αγοράς, σεμινάρια επαγγελματικής κατάρτισης στην Ιταλία και το εξωτερικό, δημιουργία ή αναβάθμιση ιστοσελίδας κοκ.
- Ο νόμος 518/70 προβλέπει οικονομικές ενισχύσεις στα Μικτά Ιταλικά Επιμελητήρια που λειτουργούν στο πόλεις του εξωτερικού. (Απαραίτητη προϋπόθεση η διετής συνεχής λειτουργία αλλά και η ύπαρξη προγραμμάτων για την προώθηση των Ιταλικών εξαγωγών).
- Ο νόμος 1083/1954 όπως τροποποιήθηκε την 29/7/2004 προβλέπει οικονομικές ενισχύσεις σε Ενώσεις, Ινστιτούτα, Οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα για την πραγματοποίηση σχεδίων προώθησης, σε εθνικό & διεθνές επίπεδο, των εξαγωγών της χώρας. (συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις στην χώρα, υποστήριξη επιχειρήσεων που συμμετέχουν σε διεθνή γεγονότα του εξωτερικού, διοργάνωση ημερίδων κλπ, οι έρευνες αγοράς, η δημιουργία ιστοσελίδων για εξαγωγικούς σκοπούς).
- Ο νόμος 394/81 (άρθρο 10) προβλέπει οικονομικές ενισχύσεις σε αγροτικούς & αγροτουριστικούς συνεταιρισμούς με στόχο τις εξαγωγές αγροτικών προϊόντων & προϊόντων διατροφής αλλά και την ενδυνάμωση της τουριστικής ζήτησης αυτών. Αφορά χώρες εκτός ΕΕ. Προϋπόθεση για τη χρηματοδότηση είναι η διαπεριφερειακή συνένωση και προβλεπόμενες ενέργειες είναι οι ίδιες με την προηγούμενη παράγραφο.
- Ο νόμος 580/1993 προβλέπει την χρηματοδότηση & λειτουργία μητρώου για τα μικτά εμπορικά επιμελητήρια που λειτουργούν στην Ιταλία, εφόσον στόχος τους είναι η προώθηση των εμπορικών ανταλλαγών της Ιταλίας με άλλα κράτη. Με την αναγνώρισή τους (μέσω της εγγραφής στο μητρώο αυτά μπορούν να κάνουν χρήση των ωφελημάτων που προβλέπουν οι προηγούμενες παράγραφοι Ν. 1083/1954).

Ειδικά Μέτρα Ενίσχυσης Εξαγωγικών Επιχειρήσεων

- Η ΚΥΑ 143/98, άρθρο 22, προβλέπει τη χρηματοδότηση εξόδων πραγματοποίησης μελετών σκοπιμότητας εξαγωγών & πωλήσεων σε χώρες εκτός ΕΕ.
- Ο νόμος 394/81 προβλέπει οικονομική ενίσχυση σε προσπάθειες εξαγωγικής διείσδυσης σε χώρες εκτός ΕΕ.
- Ο νόμος 277/77 και η ΚΥΑ 143/98 προβλέπουν κίνητρα και οικονομική ενίσχυση (ασφάλιση εξαγωγικών πιστώσεων & πιστωτικές διευκολύνσεις) για τις εξαγωγές διαρκών καταναλωτικών αγαθών. Αποτελεί την κρατική υποστήριξη σε εξαγωγικούς φορείς ασφαλίζοντάς τους από εξαγωγικούς / πολιτικούς κινδύνους, καταστροφές κλπ . Υπεύθυνος οργανισμός χορήγησης είναι ο SACE.

Θεσμικό Πλαίσιο

Η όλη φιλοσοφία που διέπει το θεσμικό πλαίσιο για τις επενδύσεις στην Ιταλία είναι η ανάπτυξη του ιταλικού Νότου (Mezzogiorno) καθώς και ορισμένων περιοχών που δεν θεωρούνται επαρκώς ανεπτυγμένες. Επιλέξιμες είναι οι επενδύσεις που περιέχουν τεχνολογικές καινοτομίες ή έχουν εξαγωγικό προσανατολισμό.

Τα κίνητρα έχουν τις εξής μορφές:

- **Cash grants** σε συνδυασμό με επιχορηγούμενα επιτόκια (εν λόγω συνδυασμός δεν πρέπει να υπερβαίνει συνολικά το 70% της αξίας της επένδυσης).
- **Leasing** όπου η κυβέρνηση επιδοτεί ενοίκιο κτιριακών εγκαταστάσεων ή/και εξοπλισμού
- **Απαλλαγή από καταβολή φόρου επί των κερδών** για δέκα χρόνια από τον πρώτο έτος κερδοφορίας για εταιρείες που εγκαθίστανται στον Νότο.
- **Απαλλαγή καταβολής κοινωνικής ασφάλισης** επί δεκαετία για κάθε νέο εργαζόμενο που προσλαμβάνουν εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο Mezzogiorno.
- **Περιφερειακές συμφωνίες** (patti territoriali) νέος θεσμός που υιοθετήθηκε το 1997 από την Ιταλική Κυβέρνηση για την ανάπτυξη των μη ανεπτυγμένων περιοχών. Πρόκειται για ειδικές συμφωνίες που προσυπογράφουν οι τοπικές αρχές, οργανισμοί, τράπεζες κλπ όπου δεσμεύονται στην τήρηση των συμφωνηθέντων για πραγματοποίηση συγκεκριμένων αναπτυξιακών πρωτοβουλιών. Σε περίπτωση που οι τοπικές αρχές παρουσιάσουν ανάλογη συμφωνία και το ύψος της επένδυσης είναι μέχρι 100 δις λίρες και εφόσον είναι σε επιλέξιμες περιοχές, η Ιταλική Κυβέρνηση προσφέρει επενδυτικά κίνητρα.

Σχετικοί με τις επενδύσεις νόμοι είναι: 341/95, 46/82, 1329/65, 488/92

Φορολογία

Καταναλωτικοί Φόροι

1. Φ.Π.Α.: ο οποίος ονομάζεται IVA και είναι 20%. Για ορισμένες κατηγορίες προϊόντων εφαρμόζονται διαφορετικοί φορολογικοί συντελεστές πχ. 10% για ορισμένα τρόφιμα, ζωντανά ζώα, καύσιμα, μεταφορές, κ.ά., ή φορολογικός συντελεστής του 4.5%, οποίος εφαρμόζεται σε κάποια τρόφιμα, στις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων, ιατρικών προϊόντων, καθώς και στα βιβλία και τα περιοδικά.
2. Άλλοι φόροι προσδιορίζονται σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο, για προϊόντα όπως για ο καπνός, το πετρέλαιο, το αλκοόλ, τα έλαια κλπ.

Εταιρική Φορολογία

1. Εταιρικών Κερδών (IRES - Imposta sul Reddito delle Societa): είναι 33%, από 1.1.2004.
2. IRAP (περιφερειακός φόρος στην παραγωγική δραστηριότητα): είναι 4.25%
3. Φόρος Υπεραξίας: Τα κεφαλαιακά κέρδη γενικά αντιμετωπίζονται ως συνήθη έσοδα και ως εκ τούτου εφαρμόζεται ο συντελεστής των εταιρικών κερδών δηλαδή 33%.
4. Άλλοι φόροι: Τα δημοτικά τέλη που υπολογίζονται βάσει της ακίνητης περιουσίας

Φοροαπαλλαγές και φοροελαφρύνσεις: Δαπάνες για έρευνα, ποσά καταβαλλόμενα για συγγραφικά ή πνευματικά δικαιώματα, έξοδα για διαφήμιση και χορηγίες θεαμάτων.

Όροι Πληρωμής Εμπορευμάτων (Συνήθειες Πρακτικές)

Η ζήτηση τραπεζικών πληροφοριών για το οικονομικό προφίλ του αγοραστή-εισαγωγέα συστήνεται σε κάθε μονιμότερη εμπορική σχέση, μπορεί δε να παρασχεθεί από ειδικά Γραφεία ειδικών εμπορικών πληροφοριών. Επίσης τα επιμελητήρια εκδίδουν αντίγραφα εμπορικού μητρώου των εγγεγραμμένων μελών τους

Ενδεικτικά, ιδιωτικές επιχειρήσεις που προσφέρουν έλεγχο πιστοληπτικής και όχι μόνο ικανότητας είναι οι ακόλουθες:

ΕΠΩΝΥΜΙΑ	ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ	ΤΗΛΕΦΩΝΟ	ΦΑΞ	URL	EMAIL
CRIBIS D&B	Via di Valtorta, 48, 20127 Milano	+39-02 284551	+39-02 2872181	www.dnb.com	Dnb_italia@dnb.com
Lince S.p.A.	Corso Vittorio Emanuele, 22 20122 Milano	+39-02 77541	+39-02 76020458	www.linceonline.com	lince@lince.it
Ponzi S.p.A.	Corso Monforte, 9 20122 Milano	+39-02 76002821	+39-02 799608	www.ponzi.com	res@ponzi.com
Pronto Detective	via S.Letizia n.3, 05018, Orvieto (TR)	+39-0763 393748	+39-0763 393301	www.prontodetective.it	info@prontodetective.it
Comas	Via Mart. Di Civitella, 11 52100 Arezzo	+39-0575 26125	+39-0575 26436	www.infocomas.it	mail@infocomas.it
Gestit Services	Via Zoe Fontana, 220 Centro Direzionale Tecnocittà 00131 Roma	+39-06 8740951	+39-06 23328513	www.gestitservices.it	direzione@gestitserices.it
Credigest Srl	Via Brodolini, 11 (loc. Grassina) 50015 Bagno A Ripoli (Firenze)	+39-055 6461633	+39-055 640150	www.credigest.it	credigest@credigest.it

Η περίοδος αποπληρωμής εμπορευμάτων στην Ιταλία κυμαίνεται από 90-120 ημέρες (συνήθης πρακτική) και είναι από τις μεγαλύτερες στον Ευρωπαϊκό χώρο. Οι περιπτώσεις πληρωμών με ανοικτό λογαριασμό (ο οποίος περιοδικά τροφοδοτείται) βασίζονται στην εμπιστοσύνη και καλή γνώση των συναλλασσομένων. Τα τιμολόγια αποστέλλονται συνήθως μαζί με τα συνοδευτικά (των εμπορευμάτων) έγγραφα σύμφωνα με τους όρους του συμβολαίου. Συστήνεται η μεγαλύτερη δυνατή τραπεζική διαμεσολάβηση ώστε να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και απρόσκοπτη πληρωμή των τιμολογίων (αποστολή των αναγκαίων εγγράφων μέσω τραπεζής κλπ).

Αν και όχι πολύ διαδεδομένη η μέθοδος πληρωμής μέσω Letters of credit (άνοιγμα πιστωτικής διευκόλυνσης) διασφαλίζει την πληρωμή των εμπορευμάτων αλλά σε πολλές περιπτώσεις αποθαρρύνει τον εισαγωγέα-αγοραστή λόγω των λειτουργικών (τραπεζικών) εξόδων. Συνήθως ο τελευταίος ζητεί καλύτερες τιμές από τον εξαγωγέα ως ανταπόδοση του κόστους ανοίγματος και διατήρησης μια τέτοιας πιστωτικής διευκόλυνσης.

Τοπικοί Εμπορικοί Αντιπρόσωποι

Η εύρεση τοπικού εμπορικού αντιπροσώπου γίνεται συνήθως με γεωγραφικά κριτήρια, αφορά δε αρχικά το Βορρά (Μιλάνο) και το Κέντρο- Νότο (Ρώμη). Ο Ιταλικός Αστικός Κώδικας προβλέπει την ίδρυση και λειτουργία εμπορικών πρακτόρων, την αμοιβή τους καθώς και διατάξεις για τη αποκλειστικότητα. Στην ιταλική νομοθεσία δεν υπάρχει σχετική διάταξη που να εμποδίζει συμφωνίες αποκλειστικότητας είτε στο σύνολο της χώρας, είτε σε τμήμα αυτής.

Στη χώρα δραστηριοποιούνται δύο μεγάλοι σύνδεσμοι εμπορικών αντιπροσώπων με έδρα την Ρώμη και το Μιλάνο αντίστοιχα. Και οι δύο είναι μέλη της διεθνούς ένωσης εμπορικών αντιπροσώπων και προσφέρουν σειρά υπηρεσιών όπως: συμβουλευτικές για νομικά και εμπορικά θέματα, θέματα ΦΠΑ, ακόμη και μεταφραστικές εργασίες.

Unione Sindacati Agenti e Rappresentanti di Commercio Italiani

Via delle Sette Chiese, 144

00145, Roma

Τηλ.: +39 06 51435215

Φαξ: +39 06 51606147

e-mail info.agenti@usarci.it

URL: www.usarci.it

Federazione Nazionale Associazioni Agenti e Rappresentanti di Commercio

Corso Venezia, 51

20121, Milano

Τηλ.: +39 02 7645191

Φαξ: +39 02 76008493

e-mail info@fnaarc.it

URL: www.fnaarc.it

Θέματα Τυποποίησης Προϊόντων

Η Ιταλία είναι πλήρως εναρμονισμένη με την υπόλοιπη Ευρωπαϊκή Ένωση στο θέμα των κανονισμών ασφάλειας και τυποποίησης προϊόντων που διατίθενται στην αγορά της. Για τα θέματα αυτά πληροφορίες δίνονται από δύο εξειδικευμένες Ιταλικές Υπηρεσίες:

ENTE Nazionale Italiano di Unificazione (UNI)

Via Sannio, 2

20137 Milano

Τηλ.: +39-02 700241

Φαξ: +39-02 70024375

e-mail: uni@uni.com

URL: www.uni.com/it

CEI Comitato Elettronico Italiano (αφορά ηλεκτρικές και ηλεκτρονικές συσκευές)

Via Saccardo, 9

20134, Milano

Τηλ.: +39 02210061

Φαξ: +39 0221006210

e-mail: cei@ceiweb.it

URL: www.ceiuni.it

Εμπορικά Σήματα / Διπλώματα Ευρεσιτεχνίας

Η Ιταλία έχει υπογράψει την συνθήκη 1970 για τα εμπορικά σήματα. Τα τελευταία ισχύουν για 20 χρόνια από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης. Η εγγραφή των εμπορικών σημάτων γίνεται στο:

Italian Patent and Trademark Office (UIBM - Ufficio Italiano Brevetti e Marchi)

Ministero dello Sviluppo Economico
Dipartimento per l'impresa e l'internazionalizzazione
Direzione Generale per la lotta alla contraffazione
Via di S. Basilio, 14, 00187, Roma
Τηλ.: +39- 06-47055800 (ώρες λειτουργίας 9:30 - 13:30)
e-mail: callcenter@uibm.eu
URL: www.uibm.gov.it

Απαραίτητα Συνοδευτικά Έγγραφα Εμπορευμάτων

Απαιτούνται αναλυτικά εμπορικά τιμολόγια που να αναφέρουν όνομα και διεύθυνση του πωλητή και αγοραστή, υπογραφή του πωλητή, περιγραφή εμπορευμάτων, αριθμό και μορφή συσκευασίας, ποσότητα και τιμή.

Πιστοποιητικά προέλευσης (certificates of origin) δεν απαιτούνται, αντίθετα απαιτούνται πιστοποιητικά υγείας για όλα τα τρόφιμα που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση. Υγειονομικό πιστοποιητικό απαιτείται για τις εισαγωγές κρέατος, πουλερικών, ιχθυηρών κλπ.

Επενδύσεις – Ίδρυση Επιχειρήσεων

Η Ιταλία ως ιδρυτικό μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης υποδέχεται τις ξένες επενδύσεις με ένα απλουστευμένο σχετικά νομοθετικό πλαίσιο. Η συνήθως ακολουθούμενη πρακτική είναι οι μικτές επιχειρήσεις, οι θυγατρικές με μικτή συμμετοχή κλπ.

Ο Ιταλικός Αστικός Κώδικας περιγράφει την ίδρυση εταιρειών σε ιταλικό έδαφος. Για την ίδρυση επιχείρησης απαιτούνται περίπου 40 ημέρες από τη συμβολαιογραφική πράξη ίδρυσης έως την έγκρισή της (omologazione) από το τοπικό αρμόδιο δικαστήριο. Ωστόσο, η διαδικασία ελέγχου νομιμότητας και ουσιαστικής έγκρισης, πραγματοποιείται από το Εμπορικό Επιμελητήριο. Η εγγραφή στα Μητρώα συνιστά μια πολύπλοκη διαδικασία που συνοψίζεται σε δύο φάσεις:

- α. εγγραφή στο Επιμελητήριο όπου υπάρχει «εντεταλμένος» δικαστής για τον έλεγχο νομιμότητας (είναι η ουσιαστικότερη φάση της διαδικασίας εγγραφής)
- β. Τυπική επικύρωση της εγγραφής από το Δικαστήριο

Οι δαπάνες για τις διαδικασίες εγγραφής ανέρχονται σε 5.000 €

Για όλα τα στελέχη της εταιρείας απαιτείται έκδοση Ιταλικού ΑΦΜ (codice fiscale), απαραίτητου για τραπεζικές συναλλαγές κλπ.

Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας

Η Ιταλία έχει υπογράψει με την Ελλάδα Σύμβαση Αποφυγής Διπλής Φορολογίας (ΣΑΔΦ). Για την εφαρμογή της, απαραίτητη είναι η υποβολή στις αρμόδιες φορολογικές Αρχές του πιστοποιητικού φορολογικής κατοικίας του δικαιούχου (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) του εισοδήματος:

I. Όταν ο φορολογικός κάτοικος Ελλάδας είναι δικαιούχος εισοδήματος από πηγές στην Ιταλία.

Για την εφαρμογή της σχετικής ΣΑΔΦ, ο Έλληνας δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλλει στις φορολογικές Αρχές της Ιταλίας, είτε α) τα ειδικά έντυπα, τα οποία χορηγούν οι αρμόδιες φορολογικές Αρχές της Ιταλίας, τα οποία αφού συμπληρώσει και υπογράψει ο δικαιούχος του

εισοδήματος στη συνέχεια θα πρέπει να τα υποβάλλει προς υπογραφή στη Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ) της Ελλάδας, η οποία θα βεβαιώσει τη φορολογική του κατοικία, είτε β) το πιστοποιητικό φορολογικής κατοικίας, το οποίο εκδίδει η Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του ΥΠΟΙΟ, σε κάθε περίπτωση που δεν του έχουν χορηγηθεί τα ειδικά έντυπα της αλλοδαπής Αρχής.

II. Όταν φορολογικός κάτοικος Ιταλίας είναι δικαιούχος εισοδήματος από πηγές στην Ελλάδα. Για την εφαρμογή της σχετικής ΣΑΔΦ, ο Ιταλός δικαιούχος θα πρέπει να υποβάλλει στην αρμόδια ελληνική φορολογική Αρχή, η οποία και θα εφαρμόσει τη σχετική ΣΑΔΦ κατά την πληρωμή του σχετικού τιμολογίου, το κατάλληλο έντυπο (αίτηση για την εφαρμογή/claim for the application of the double taxation Convention), το οποίο χορηγεί η Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων του ΥΠΟΙΟ ως αρμόδια Αρχή, δεόντως συμπληρωμένο και υπογεγραμμένο, τόσο από τον ίδιο τον Ιταλό δικαιούχο, όσο και από την αλλοδαπή φορολογική Αρχή.

Διαφήμιση

Στη χώρα δραστηριοποιούνται οι μεγαλύτερες διεθνείς διαφημιστικές εταιρείες, μεγάλες τοπικές επιχειρήσεις, καθώς και μικρότερα πρακτορεία προσφέρουν τις υπηρεσίες τους στον τομέα της διαφήμισης. Η κλαδική ένωση είναι η:

AssoComunicazione - Associazione delle Imprese di Comunicazione (AssAP)

Via Larga 31, 20122, Milano

Τηλ.: +39 02 58307450/ 26

Φαξ: +3902 58307147

e-mail: info@assocomunicazione.it

URL: www.assocomunicazione.it

Χρήσιμες Διευθύνσεις

Κυριότερες Μηχανές Αναζήτησης στο Ίντερνετ:

<http://www.altavista.it/>

<http://www.excite.it/>

<http://www.godado.it/>

<http://www.google.it/>

<http://www.iltrovatore.it/>

<http://www.kataweb.it/>

<http://www.libero.it/>

<http://www.lycos.it/>

<http://www.msn.it/>

<http://www.supereva.it/>

<http://www.tiscali.it/>

<http://www.virgilio.it/>

<http://www.yahoo.it/>

Μεγαλύτερες Εφημερίδες:

ANSA	www.ansa.it
Corriere Della Sera	www.corriere.it
Il Messaggero	www.ilmessaggero.it
La Repubblica	www.repubblica.it

La Stampa	www.lastampa.it
Avvenire	www.avvenire.it
Il Foglio	www.ilfoglio.it
La Gazzetta Del Mezzogiorno	www.gdmiland.it
Gazzetta Del Sud	www.gazzettadelsud.it
Giornale Di Sicilia	www.gds.it
Il Giornale	www.ilgiornale.it
Il Giorno	http://ilgiorno.quotidiano.net
Il Manifesto	www.ilmanifesto.it
Il Mattino	www.ilmattino.it
La Nazione	www.lanazione.it
L'osservatore Romano	www.vatican.va/news_services/or/home
Il Piccolo	www.ilpiccolo.it
Il Popolo	www.ilpopolo.it
Il Resto Del Carlino	www.ilrestodelcarlino.it
Il Secolo Xix	www.ilsecoloxix.it
La Sicilia	www.lasicilia.it
Il Tempo	www.iltempo.it
L' Unità	www.unita.it

Μεγαλύτερες Οικονομικές Εφημερίδες - Περιοδικά:

Il Sole 24 Ore	www.ilsole24ore.com
L'espresso	www.espressonline.it
Italia Oggi	www.italiaoggi.it
Milano Finanza	www.milanofinanza.it
Panorama	www.panorama.it
Il Mondo	www.ilmondo.rcs.it

Χρήσιμες Πληροφορίες

Οι συνήθεις εργάσιμες ώρες είναι, για τις μεν ιδιωτικές επιχειρήσεις, από τις 8 ή 9 π.μ. μέχρι τις 13 μμ και από τις 15 μμ μέχρι τις 18 ή 19, Δευτέρα με Παρασκευή. Για το Δημόσιο τομέα είναι συνήθως 8:30 πμ με 14μμ χωρίς μεσημεριανό διάλειμμα, ενώ το ωράριο των τραπεζών είναι 8:30 με 1:30 και 15:00-16:00 και παραμένουν κλειστές Σάββατο και Κυριακή.

Η εμπορική γλώσσα είναι ως επί το πλείστον η ιταλική και η αγγλική.

Η ώρα είναι +1 ώρα Γκρίνουιτς

Επίσημες αργίες:

1^η Ιανουαρίου (νέο έτος), 6^η Ιανουαρίου (Θεοφάνεια), Δευτέρα του καθολικού Πάσχα, 25^η Απριλίου (Απελευθέρωση της Ιταλίας), 2^α Ιουνίου (Ίδρυση της Ιταλικής Δημοκρατίας), 15^η Αυγούστου (Αναλήψεως της Θεοτόκου), 1^η Νοεμβρίου (Αγίων Πάντων), 8^η Δεκεμβρίου (Αμώμου συλλήψεως), 25^η Δεκεμβρίου (Χριστούγεννα), 26^η Δεκεμβρίου (Αγίου Στεφάνου).

Πολιούχων Αγίων:

Ρώμη: 29^η Ιουνίου (Αποστόλων Πέτρου και Παύλου)

Μιλάνο: 7^η Δεκεμβρίου (Αγίου Αμβροσίου των Μεδιολάνων)

Φλωρεντία και Γένοβα: 24^η Ιουνίου (Αγίου Ιωάννου)
 Νάπολη: 19^η Σεπτεμβρίου (San Gennaro)
 Παλέρμο: 15^η Ιουνίου (Αγίας Ροζαλίας)

Σημαντικότεροι Επιχειρηματικοί Φορείς

Κυριότερα Επιμελητήρια στην Ιταλία

1.	UNION CAMERE (Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων)	Τηλ: +39-06- 47041, 4704256 Φαξ +39-06-4704240	www.unioncamere.it
2.	Camera di Commercio di Roma (Επιμελητήριο Ρώμης)	Τηλ: +39-06 -520821, 520825 01 Φαξ + 39-06 5208 2634	www.rm.camcom.it attivita.promozionali@rm.camcom.it
3.	Camera di Commercio di Milano (Επιμελητήριο Μιλάνου)	Τηλ: + 39-02-85151, 85155368 Φαξ + 39- 0285154970	www.mi.camcom.it
4.	Camera di Commercio di Venezia (Επιμελητήριο Βενετίας)	Τηλ: +39- 041-786111, 2576629 Φαξ +39-041-78 63 30	www.ve.camcom.it commercio.estero@ve.camcom.it
5.	Camera di Commercio di Genova (Επιμελητήριο Γένοβας)	Τηλ: +39 -010-27041, 27 04 560 Φαξ +39 -010-27 043 00	www.ge.camcom.it commercio.estero@ge.camcom.it
6.	Camera di Commercio di Verona (Επιμελητήριο Βερόνας)	Τηλ: +39-045-8085011, 8085860 Φαξ +39-045-594648	www.vr.camcom.it urp@vr.camcom.it
7.	Camera di Commercio di Bologna (Επιμελητήριο Μπολόνιας)	Τηλ:+39 -051-6093111, 6093287 Φαξ +39 -051-6093451	www.bo.camcom.it commercio.estero@bo.camcom.it
8.	Camera di Commercio di Firenze (Επιμελητήριο Φλωρεντίας)	Τηλ: +39-055-27951, 267141 Φαξ +39-055-2795259	www.fi.camcom.it giacinto.bosco@promofirenze.com
9.	Camera di Commercio di Napoli (Επιμελητήριο Νεάπολης)	Τηλ: +39 -081-7607111,7607327 Φαξ +39 081-55- 26 940	www.na.camcom.it fernando.marfella@nap.camcom.it
10.	Camera di Commercio di Pescara (Επιμελητήριο Πεσκάρας)	Τηλ: +39 -085-45361,65404 Φαξ +39 -085-690870	www.pe.camcom.it c.e.abruzzo@micro.it
11.	Camera di Commercio di Trento (Επιμελητήριο Τρέντο)	Τηλ: +39- 0461-88 71 11, 88761 Φαξ +39- 0461-98 63 56	www.tn.camcom.it sprint@tn.camcom.it
12.	Camera di Commercio di Trieste (Επιμελητήριο Τεργέστης)	Τηλ: +39-0406701111, 6701281 Φαξ +39 -040- 6701321	www.ts.camcom.it aries@aries.ts.camcom.it
13.	Camera di Commercio di Perugia (Επιμελητήριο Περούτζιας)	Τηλ: +39- 075-57481, 5748206 Φαξ +39 075-5748205	www.pg.camcom.it paolo.bordoni@pg.camcom.it
14.	Camera di Commercio di Ancona (Επιμελητήριο Ανγκώνας)	Τηλ: +39 -071-58 981, 5898224 Φαξ +39 -071-2073907	www.an.camcom.it estero@an.camcom.it
15.	Camera di Commercio di Salerno (Επιμελητήριο Σαλέρνο)	Τηλ: +39 -089 -3068111 Φαξ +39 -089 -334865	www.sa.camcom.it ciro.dileva@sa.camcom.it

16.	Camera di Commercio di Bari (Επιμελητήριο Μπάρι)	Τηλ: +39 -080-2174111, 2174408 Φαξ +39- 080-2174228	www.ba.camcom.it addolorata.amore@ba.camcom.it
17.	Camera di Commercio di Brindisi (Επιμελητήριο Μπρίντζι)	Τηλ: +39 -0831-28111, Φαξ +39- 0831-228210	www.br.camcom.it segreteria.generale@br.camcom.it
18.	Camera di Commercio di Lecce (Επιμελητήριο Λέτσε)	Τηλ: +39 -0832-684111,684288 Φαξ +39 -0832-684260	www.le.camcom.it luigi.filoni@le.camcom.it
19.	Camera di Commercio di Taranto (Επιμελητήριο Τάραντα)	Τηλ: +39- 099-7783111, 7783031 Φαξ +39- 099-7783092	www.ta.camcom.it giuliano.deangelis@ta.camcom.it
20.	Camera di Commercio di Potenza (Επιμελητήριο Ποτέντζας)	Τηλ: +39 -0971-412 111, 412207 Φαξ +39- 0971-41 22 48	www.pz.camcom.it vincenzo.delicio@pz.camcom.it
21.	Camera di Commercio di Reggio Calabria (Επιμελητήριο Ρέτζιο Καλαβρίας)	Τηλ: +39 -0965-384111, 384233 Φαξ +39- 0965-332376	www.rc.camcom.it giulia.megna@rc.camcom.it
22.	Camera di Commercio di Cagliari (Επιμελητήριο Κάλιαρι)	Τηλ: +39 -070-605121, 60512273 Φαξ +39 070-60512435	www.ca.camcom.it giampiero.uccheddu@ca.camcom.it
23.	Camera di Commercio di Catania (Επιμελητήριο Κατάνιας)	Τηλ: +39 -095-7361111 73613 20 Φαξ +39- 095-7361301	www.ct.camcom.it rosario.condorelli@ct.camcom.it
24.	Camera di Commercio di Palermo (Επιμελητήριο Παλέρμου)	Τηλ: +39- 091-60 0111, 6050249 Φαξ +39 -091-582338	www.pacamcom.it maria.gerbino@pacamcom.it
25.	Camera di Commercio di Messina (Επιμελητήριο Μεσσίνας)	Τηλ: +39- 090-77721, 7772297 Φαξ +39- 090-674644	www.me.camcom.it giuseppa.turrisi@me.camcom.it

Κυριότεροι Οργανισμοί

1.	INVITALIA Agenzia nazionale per l'attrazione degli investimenti e lo sviluppo d'impresa	Τηλ: +39-06-421601, 42160417 Φαξ +39-06-42160935	www.invitalia.it info@invitalia.it
2.	ICE Istituto Nazionale per il Commercio Estero (Οργανισμός Προώθησης Εξαγωγών)	Τηλ: +39-06- 59921	www.ice.gov.it cooperazione@ice.it
3.	SIMEST Società Italiana per l' Imprese Miste all' Estero (Οργανισμός με αρμοδιότητα την παροχή βοήθειας για δημιουργία μικτών επιχειρήσεων στο εξωτερικό και πραγματοποίησης επενδύσεων)	Τηλ: +39-06-686351 Φαξ +39-06-686358023	www.simest.it

4.	SACE Istituto per i Servizi Assicurativi del Commercio Estero (Οργανισμός Ασφαλίσεως Εξαγωγικών Πιστώσεων)	Τηλ: +39-06-67361 Φαξ +39-06-6736225	www.sace.it info@sace.it
5.	AGEA Agenzia per le Erogazioni in Agricoltura (Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου των Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε)	Τηλ: +39-06- 49499594 Φαξ +39-06-49499577	www.agea.gov.it u.uirp@agea.gov.it
6.	L'Autorità per l'energia elettrica e il gas (Αρχή για την Ηλεκτρική Ενέργεια και Φ/Α)	Τηλ: +39- 06 6979141 Φαξ +39-06-69791444	www.autorita.energia.it info@autorita.energia.it
7.	ENEA Ente per le Nuove Tecnologie, l' Energia e l' Ambiente (Φορέας Νέων Τεχνολογιών Ενέργειας και Περιβάλλοντος)	Τηλ : +39- 06-3627404 Φαξ +39- 06-36272885	www.enea.it polimei@sede.enea.it
8.	ENER Ente Nazionale Energie Rinnovabile (Φορέας για τις; ΑΠΕ)		www.eneritalia.org/ eneritalia@yahoo.it

Κυριότεροι Επιχειρηματικοί Φορείς

1.	CONFINDUSTRIA (Ομοσπονδία Ιταλικών Βιομηχανιών)	Τηλ: +39 06 59031 Φαξ +39 06 5919615	www.confindustria.it confindustria@confindustria.it
2.	Confagricoltura (Γενική Ομοσπονδία Γεωργικών Επιχειρήσεων)	Τηλ: +39- 06- 68521 Φαξ +39-06- 6861726	www.confagricoltura.it info@confagricoltura.it
3.	CONFCOOPERATIVE Federagroalimentare (Σύνδεσμος Αγροτικών Προϊόντων)	Τηλ: +39-06-68000338 Φαξ +39-06-6893409	www.confcooperative.it segreteria@confcooperative.it
4.	FEDERALIMENTARE Federazione Italiana dell'Industria Alimentare (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Τροφίμων)	Τηλ: +39-06- 5903380, 5903534 Φαξ +39-06-5903342	www.federalimentare.it segreteria@federalimentare.it
5.	AIIPA - Associazione Italiana industrie Prodotti Alimentari Area Integratori Alimentari (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Ειδών Διατροφής)	Τηλ: +39- 02- 654184 Φαξ +39- 02-654822	www.aiipa.it aiipa@aiipa.it
6.	FEDERPESCA Federazione nazionale delle imprese di pesca (Ομοσπονδία αλιευτικών επιχειρήσεων)	Τηλ: +39- 06- 67481402 Φαξ +39-06 -69783728	www.federazionedelmare.it segretariato@federazionedelmare.it
7.	C.N.O.	Τηλ: +39-06- 487741	www.cno.it

	Consorzio Nazionale degli Olivicoltori (Συνεταιριστική Ένωση Ελαιοπαραγωγών)	Φαξ +39-06-4883309	
8.	Unaprol – Consorzio Olivicolo Italiano (Ένωση Παραγωγών Ελαιολάδου)	Τηλ: +39-06-7846901 Φαξ +39-06-78344373	www.unaprol.it unaprol@unaprol.it
9.	Federolio (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Τυποποίησης και Εμπορίας Ελαιολάδου)	Τηλ: +39-06- 5754201 Φαξ +39-06-5781813	www.federolio.it info@federolio.it
10.	FEDERVINI Federazione Italiana Industriali Produttori Esportatori e Importatori di Vini (Ομοσπονδία Βιομηχανιών, Παραγωγών, Εξαγωγέων και Εισαγωγέων Κρασιών, Λικέρ Όξους και Συναφών)	Τηλ: +39-06 -4941630, 4469421 Φαξ +39-06 -4941566	www.federvini.it federvini@federvini.it
11.	ASSOBIBE - Associazione Italiana degli Industriali delle Bevande Analcooliche (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Μη Αλκοολούχων Ποτών)	Τηλ: +39 -06- 5918891 Φαξ +39-06-5924751	www.assobibe.it info@assobibe.it
12.	Assolatte Associazione Italiana Lattiero Casearia (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Γαλακτοκομικών Προϊόντων)	Τηλ: +39-02-72021817 Φαξ +39-02- 7202183	www.assolatte.it assolatte@assolatte.it
13.	AIDI Associazione Industrie Dolciarie Italiane (Σύνδεσμος Βιομηχανιών Προϊόντων Ζαχαροπλαστικής)	Τηλ: +39 -06- 8091071 Φαξ +39 -06-8073186	www.dolceitalia.net aidi@aidi-assodolce.it
14.	L'Unione Industriale Pastai Italiani (Ένωση Βιομηχανιών Ζυμαρικών)	Τηλ: +39 -06-8543291, 8416473 Φαξ +39 -06-8415132	www.unipi-pasta.it unipi@unipi-pasta.it
15.	Confcommercio (Ομοσπονδία Ιταλών Εμπόρων)	Τηλ: +39-06- 58661 Φαξ +39- 06-5809425	www.confcommercio.it confcommercio@confcommercio.it
16.	F.N.A.A.R.C. Federazione Nazionale Associazioni Agenti e Rappresentanti di Commercio (Ομοσπονδία Ιταλών Εμπορικών Αντιπροσώπων)	Τηλ: +39-02- 7645191 Φαξ +39- 02-76008493	www.fnaarc.it info@fnaarc.it
17.	ANCE - ASSOCIAZIONE NAZIONALE COSTRUTTORI EDILI (Ένωση Κατασκευαστών Οικοδομικών Έργων)	Τηλ: +39- 06- 845671 Φαξ +39- 06-84567550	www.ance.it infoportale@ance.it

18.	ASSOLTERM Associazione Italiana Solare Termico (Ενωση Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας)	Τηλ : +39-06- 44340537 Φαξ +39-06-4440872	www.assolterm.it assolterm@assolterm.it
19.	Farmindustria Associazione degli industriali del farmaco (Σύνδεσμος Φαρμακοβιομηχανιών)	Τηλ: +39-06-675801 Φαξ +39-06-6786494	www.farmindustria.it farmindustria@farmindustria.it
20.	Federchimica Federazione Nazionale dell'Industria Chimica (Ομοσπονδία Χημικών Βιομηχανιών)	Τηλ: +39-02-345651 Φαξ +39-02-34565.310	www.federchimica.it federchimica@federchimica.it
21.	AssoComunicazione Associazione nazionale delle imprese di comunicazione (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επικοινωνιών (ΣΕΠΕ))	Τηλ: +39-02-58307450, 583074.26 Φαξ +39-02- 58307147	www.assocomunicazione.it informazioni@assap.it
22.	FEDERCOMIN Federazione nazionale di Confindustria per le imprese di telecomunicazioni, radiotelevisione e informatica	Τηλ: +39-06-421401 Φαξ +39-06-4214044	www.federcomin.it